

„AUSRA“ Nr. 17 (57)

Moralinis ultimatus TSRS vyriausybei

(Tęsinys)

Todėl nestebina ir tas faktas, kad jį visai nepaiso Helsinkio pasitarimo Baigiamoji Akto prisimintų įsipareigojimų, kad pačiu šiuolaikiškiausiu būdu tremptie žmonių ir tautų pagrindines teises. 1978. II. 16 TSRS delegacijos vadovas Belgrado konferencijoje Veronovs demonstratyviai paliko posėdžių salę, kad vykstant neoficialiems pasitarimams, buvo kalbama apie pagrindines žmogaus teises. Pažymėtina, jog visa tai vyko tais pačiais metais, kai Čilės valdovas Pinočetas sutiko leisti SNO komisijai atvykti į šalį ir tyrinėti žmogaus teisių pažeidimus. 1978. I. 4 referendumo metu Čilėje už Pinočeta, jūsų vadinamą fašistu, pasisakė dauguma: keturi prieš vieną. Ar galite panašų referendumą savo imperijoje prarasti jį — nacistinėmis aspiracijomis gyveną rusišką imperiją, tituluojantys save socialistais ir komunistais? Ne. Jūs, be abejo, puikiai atsimenate Lenino ir jo šalininkų krachą vieninteliuose laisvuose rinkimuose — į Steigiamąjį susirinkimą, kur bolševikų nenaudai buvo pasisakyta trys prieš vieną santykiu, nors tada tikrasis bolševizmo veidas dar nebuvo ir žinomas.

Pinočetas Čilėje buvo pajėgus 1978 m. balandžio mėn. paskelbti visuotinę amnestiją politiniams kaliniams, daugumoje komunis-

tams. 1977 m. gruodžio mėn. Indonezijoje buvo amnestuota apie 10.000 politkalinių komunistų. Jūs per visus 61 viešpatavimo metus nebuvo pajėgūs prarasti vieną visų išlaistų amnestijos, kuria būtų išlaistų tikrieji politiniai kaliniai kenčiantieji Gulago salyne ilgąmetes bausmes už žmonių ir tautų teisių gynimą.

Šiandien didžiųjų valstybių tarpe jau tik T. Sąjungoje neatsiranda advokato, išdrįstančio principingai ginti žmogų, KGB persekiojamą už pagrindinių žmogaus teisių siekimą sau ir kitiems. Tik ji yra beveik vienintelė valstybė, kuri į teismus, kai sprendžiamos politinės bylos, neįsileidžia advokatų iš užsienio. Smerkdamėi Nikaragvos vyriausybės galvą A. Samosą už griežtos kovos vedimą prieš bolševikuojančius, Maskvos kurtomus sukilėlius, rašote, jog „teroras — paskutinė diktatoriaus viltis“. Pateikiate nuotrauką su užrašais: „Tėvai prie baudėjų nužudytų savo vaikų (Leono miestai)“. „Diktatoriaus nacionalistinė gvardija vežioja nužudytų patriotų kūnus. Tai, jų nuomone, turi atbaidyti gyventojus nuo pasipriešinimo“. („Tiesa“, 1979. I. 27). Ar seniai jūs, raudonieji hitlerininkų bendradarbiai, nustojo te Lietuvos miestelių aikštėse laikyti išimtus lietuvius patriotų — partizanų, kovojusių už tautos laisvę, lavonus?

(Bus daugiau)

Kardinolas apie emigrantų kultūrą

„Reikia saugoti išeivių tautinius lobius“

Reikia saugoti svetimosios žemės iškūrusių emigrantų kultūrinis lobius ir tautinius papročius, drauge padedant jiems pilnai įsijungti į naują gyvenamą aplinką. Tai pažymi Vatikano valstybės sekretorius kardinolas Casaroli popiežiaus Jono Pauliaus II-jų vardu pasiūstame laiške apie žemės emigrantų ir turizmo komisijos pirmininkui kardinolui Baggio kasmetinės pasaulinės emigrantų dienos proga. Kardinolas Casaroli laiške primena, kad po Antrojo pasaulinio karo milijonai emigrantų ir pabėgėlių buvo priversti apleisti gimtuosius kraštus, atsiskirti nuo šeimų ir nuo vietos Bažnyčių ir įsikurti svetimosios žemės, kuriose neretai yra diskriminuojami dėl savo rasės, etninės kilmės arba religijos.

Irano piligrimai triukšmauja Mekoje

Meka. — Saudi Arabijoje policija vėl susirėmė su piligrimais iš Irano, kurie demonstravo su Irano vėliava ir ajatolos Khomeini portretais. Iraniečiai, atvykę aplankyti musulmonams šventų vietų, demonstravo ir šūkavo: „Amerika yra islamo priešas! Mirtis Izraeliui!“ Mekos miesto gubernatoriaus princas Majid bin Abdulaziz pagrasino, kad bus griežtai baudžiami visi, kurie trukdys piligrimų keliones. Praėjusį mėnesį šeši Saudi Arabijos kareiviai ir keturi iraniečiai buvo sužeisti Medinos miesto susikirtimuose.

Tiem emigrantams ir pabėgėliams privalo būti sudarytos sąlygos nevaržomai puoselėti savo tautinį papročius ir ugdyti tautinę kultūrą, pažymi laiške kardinolas Casaroli. Tautinės kultūros ugdymo laisvė yra kiekvieno žmogaus negingijama teisė, kuri, deja, dabartiniais laikais ne visada yra pilnai užtikrinama.

Padėtis Irane

Teheranas. — Irano vyriausybė oficialiai paskelbė prezidento rinkimų rezultatą. Hujatolilam Ali Khomeini, Islamo respublikos partijos pirmininkas, gavęs 16 milijonų balsų, ar 95 nuoš. Kiti trys kandidatai visi kartu gavo apie 800 tūkstančių. Tai jau trečias Irano prezidentas per 21 mėn. Pirmininkas Bani Sadras buvo išrinktas 75 nuoš. visų balsų. Antrasis Ali Rajai išrinktas 88 nuoš. Pasirinkimo rinkimuose balsavusių buvo daug daugiau ir dėl to, kad valdžia leido balsuoti nuo 15 metų amžiaus.

Irano radijas paskelbė, kad vėl buvo sušaudyti 129 valdžios priešai, iš jų 61 Teherano kalėjimo kieme, kiti — kituose Irano miestuose. Sušaudyti buvo nuteisti už ginkluotą pasipriešinimą vyriausybei.

Naujasis prezidentas buvo sužeistas birželio 27 d. atentate. Jis dar slepia drabužiuose savo dešinę ranką, sprogimas sužeidė jo balso stygas, jis kalba žemu, priklausiusiu balsu.

Vakar po sužeidimo atentate mirė Egipto prezidentas Anvar Sadat, taikos su Izraeliu pradininkas, įsigijęs nemažai priešų arabų pasaulyje.

BRITŲ DARBIEČIAI TOLIAU SUSKILĘ

Toliau linkstama į kairę

Brighton. — Britanijos darbo partija po savo metinio suvažiavimo liko suskilusi į nuosaikiuosius darbiečius, kurių tarpe yra daugumas partijos parlamentarų, ir į kairiojo sparno politikus, kurių tarpe yra ir pats partijos pirmininkas Michael Foot. Partijos kongrese renkant partijos vicepirmininką laimėjo nuosaikūs Denis Healey, o kairysis Tony Benn pralaimėjo, tačiau priimant įvairias partijos liniją nustatančias rezolucijas, laimėtojai buvo kairieji.

Partija nutarė uždaryti visas Britanijos privačias mokyklas, nutarė nacionalizuoti daugelį Britanijos bankų. Vyriausybei, jei pavyks laimėti būsimus parlamento rinkimus, pavesta mokėti jaunimui tarp 16 ir 19 metų savitinius mokesčius, nežiūrint ar jie dirba, ar ne.

Komentatoriai rašo, kad darbo partijos skilimo šis kongresas nepagydy. Skilimas liko toliau, tik kai kuriuos klausimus pravedė vienas partijos sparnas, o kitus — kitas. Vienas svarbiausių kongreso nutarimų buvo partijos pasisakymas už Šiaurinės Airijos sujungimą su Airijos respublika. Iki šiol abi didžiosios britų partijos: konservatoriai ir darbiečiai vienodai laikėsi pažiūros, kad Šiaurinė Airija yra Britanijos dalis. Kongreso priimta rezolucija sako, kad abiejų Airijų sujungimas turi būti pagrįstas „pritarimu, sutikimu ir turi būti įgyvendintas derybose tarp britų ir airių vyriausybių“.

Daug piktų ginčų partijos kongrese sukėlė branduolinių ginklų laiške. Partijos vadas Michael Foot, kuris neseniai buvo Maskvoje, piktai reikalavo sustabdyti ginklų lenktynes, nes Brežnevas ir kiti sovietų vadai jam pasakė, kad jie pasirengę tartis dėl branduolinių ginklų apribojimo, tačiau Amerika nenorinti derėtis. Foot pasakė kongrese, jog Maskva suprantanti, kad ji negali laimėti karinio pranašumo.

Darbiečių kongrese buvo iškeltas pasiūlymas vienašališkai nusiginkluoti ir iškraustyti visas sausumos ir karo laivyno JAV bazes iš Britanijos teritorijos. Ši rezolucija negavo dviejų trečdalių balsų, todėl ji nebuvo įtraukta į partijos manifestą. Rezolucija tačiau buvo priimta paprasta balsų dauguma, kuri aiškiai rodo partijos nuotaiką. Tuo labiau, kad rinkimus laimėjus, premjeru taptų kairysis Michael Foot, kuris šią rezoluciją rėmė.

Britų darbiečių nutarimas sustiprins ir kitų šalių branduolinių ginklų pūslę. Jų eilės stiprėja Olandijoje, Belgijoje, Norvegijoje ir, paskutiniu metu, Vakarų Vokietijoje.

Darbiečių kongresas atmetė siūlymą įsiti į NATO. Šio siūlymo advokatai teigė, kad uždraudus atominius ginklus, nebūtų prasmės dar likti NATO pakte, nes NATO valstybės planuoja panaudoti atominius ginklus, jei nepavyktų sustabdyti sovietų paprastais ginklais. Tas reikštų savizudybę Britanijai. Už pasilikimą NATO grupėje kalbėjo partijos vykdo mojo komiteto narė Joan Lester. Ji nurodė, kad Britanija galėtų likti NATO grupėje, kaip joje yra Kanada, Norvegija, kurios draudžia laikyti savo žemėje atominius ginklus. Išėjimą iš NATO kongresas paprastu balsavimu buvo priėmęs, tačiau, balsuojant slaptu balsavimu, daugelis didžiųjų darbininkų unijų siūlymą atmetė 52 mil balsų prieš 1.6 mil.

Britanijos parlamento rinkimai turi įvykti ne vėliau 1984 vasario mėn., tačiau dabartinė konservatorių vyriausybė gali juos ruošti ir anksčiau. Galimas daiktas, kad darbo partija dėl pasirodžiusio skilimo dar susilpnės ir dešinieji partijos nariai pereis į šiemet įsisteigijusią socialdemokratų partiją, kuri susijungė su britų liberalų partija.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Atstovų Rūmų užsienio reikalų komitetas atidėjo vienai dienai JAV Avarų žvalgybos lėktuvų pardavimo Saudi Arabijai klausimo svarstymą.

— Kariuomenės štabo viršininkas gen. David Jones pripažino senato karinių jėgų komitete, kad jis nepripažįs vyriausybės planui išstatyti MX raketą senuose raketų lizduose.

— Egipto savaitinis žurnalas „Mayo“ pirmadienį išspausdino pasikalbėjimą su prezidentu Sadatu. Jis pasakė, kad Libija planuoja pulti Sudaną. Tai esanti sovietų plano dalis sunaikinti šioje pasaulio dalyje jėgas, kurios priešinosi sovietų kontrolei. Egipto gynybos ministeris Abu Ghazala kitame laikraštyje pareiškė, kad Etiopijoje ir Libijoje turimas jėgas sovietai panaudos Persų įlankos ar Šiaurinės Afrikos puolimui.

— Sudano prezidentas Gafar al Nimeiry paleido du Sudano parlamentus. Greit bus nauji parlamentų rinkimai. Sudano prezidentas pažadėjo daugiau autonominių galių pietinei Sudano provincijai. Užsienio spauda praneša, kad Sudanas rengiasi atmušti Libijos puolimus iš Čado respublikos. Sudaniečiai darbininkai, dirbę Libijoje, važiuoja namo. Jie pasakoja, kad Libijos pareigūnai formuoja iš sudaniečių specialų dalinį, kuris kovotų prieš Nimeiry režimą.

— Izraelio užsienio reikalų ministeris Yitzhak Shamir pasakė New York'e piktą kalbą prieš Saudi Arabijos politiką. Ji einanti prieš taiką Artimuosiuose Rytuose. Saudi Arabija remia lešomis PLO teroristus ir net veikia prieš Egipto prezidentą Sadatą už tai, kad jis ieško su Izraeliu taikos, pasakė Shamir. Jis nurodė, kad Saudi Arabijai spaudžiant, kelios Afrikos valstybės nutraukė turėtus su Izraeliu ryšius.

— Italijos parlamento pirmininkas lankėsi Kinijoje, kurios vicepremieras Deng Xiaoping pasakė, kad trys svarbiausi Kinijos uždaviniai yra: susijungti su Tailandu, sustabdyti sovietų hegemoniją ir atstatyti ekonomiką.

— Pirmadienį pareigas pradėjo nauja Aukščiausiojo Teismo teisėja Sandra Day O'Connor.

— Irakas apkaltino Siriją, kuri leidžianti Irano karo lėktuvams naudotis savo kariniais aerodromais, iš kurių iraniečiai puolą Iraką.

— Prancūzijos finansų ministeris Delors paskelbė, kad kurių vartotojų prekių kainų užšaldymą ir pradėjo derybas su darbo unionimis dėl algų klausimų. Vyriausybė planuoja sustabdyti infliaciją, sustiprinti prancūzų franko vertę.

— Pekine minia piktų kinų sunkiai sumušė girtą arabų studentą iš Jemeno, kuris studijavo Pekine. Jis nepagarbiai elgėsi su kinų mergina.

— Skotijoje įvyko naujos socialdemokratų partijos suvažiavimas. Partija jau turinti 60,000 narių, iš jų 17 — parlamente.

Nuteisė K. Jaegerį

Halle. — Rytų Vokietijoje baidėsi Karl Jaeger, 69 metų amžiaus, teismas. Jis nubaustas kalmi iki gyvos galvos. Teisme buvo įrodyta, kad jis pats, buvęs aukštas nacių pareigūnas okupuotose valstybėse, mėgdavo žudyti ir nužudė 280 žydų vyrų, moterų ir vaikų. Netiesioginiai jį dalyvaus tūkstančių sovietų piliečių nužudyme.

Atentate žuvo prez. Sadatas

Sužeistas karo ministeris, trys amerikiečiai

Kairas. — Vakar pasaulį sukrėtė žinia, kad Egipto prezidentas Anwar Sadat buvo atentato auka. Prezidentas ir kiti aukšti Egipto vyriausybės nariai tribūnoje priėmė kariuomenės parodą. Staiga iš pravažiuojančio artilerijos dalinio mašinos grupė kareivių atsuko ginklus į tribūną ir ėmė šaudyti. Prezidentas Sadatas ir netoli stovėjęs gynybos ministris Mohammed Abdel Halim Abu Ghazala buvo peršauti. Lengvai sužeisti ir 3 JAV karininkai, buvę tribūnoje. Du jų buvo nuvežti ligoninėn, trečias grįžo į JAV ambasadą. Jų pavardės neskelbiamos.

Kaire buvo pasklidęs gandas, kad Sadatas mirė ligoninėje. Vals tybės departamentas vakar 10 val. ryto tą gandą paneigė, paskelbdamas reporteriams, kad Kaire ramu ir, departamento žiniomis, prezidentas Sadatas ligoninėje gyvas. Kairo užsienio spaudos agentūros gavo telefoninį pranešimą, kad pasikėsinimą prieš prezidentą Sadatą organizavo ankščiau negirdėta „Egipto išlaisvinimo“ grupė.

Visi atentate dalyvavę egiptiečiai kariai buvo arba suimti arba nušauti pasikėsinimo vietoje.

Egipto viceprezidentas Hosni Mubarak tuoj po atentato sukvietė Egipto vyriausybės kabineto posėdį. Buvo paskelbta, kad atentatą vykdė šeši egiptiečiai kareiviai, kurių trys žuvo atentato vietoje, kiti trys suimti.

Buvęs valstybės sekretorius Kissingeris pareiškė reporteriams, kad jo nuomone, įvyko platesnis sąmokslas, kuriame gali būti įvėlta ir Libija.

Prezidentas apie privačią šalpą

Washingtonas. — Prezidentas Reaganas pasakė biznierių organizacijos susirinkime kalbą, kurioje jis palietė amerikiečių šalpos organizacijas. Jis jau sudarė specialią grupę, kuri skatins privačią iniciatyvą perimti neturtinųjų, vargšų amerikiečių šalpos darbus. Jis paneigė demokratų kaltinimus, kad jam nerūpi skurdas ir vargas, pabrėždamas, jog federalinio biudžeto dydis negali būti sąžinės ar šalpos darbų barometras.

Prezidentas nurodė, kad jo ekonominė programa siekia išvaduoti amerikiečius iš šalpos jungio. Šalpos gavėjai nėra, paprastai, tiniginiai, nenorį dirbti, jie tiesiog nebežino, kaip išsprukti, kaip išsivaduoti iš šalpos pančių. Savanoriškų šalpos organizacijų programos bus skatinamos ir plečiamos, pasakė prezidentas.

Sovietai nubaudė naftos pareigūnus

Moskva. — Sovietų spauda paskelbė, kad po vyriausybės kontrolės įstaigų tyrimų, iš pareigų buvo pašalintas naftos viceministeris Elik Khalimov, o kitas — V. Sokolov buvo nubaustas papeikimu ir įspėjimu. Sovietų naftos pramonėje buvo išaiškintas skandalas, valstybės lėšų piktnaudžiavimas, pareigų apleidimas. Minėti pareigūnai nenaudojo visų priemonių naftos gamybai pakelti. Khalimovas net turėjęs kitą darbą, siūsdavęs klastotus raportus apie naftos šaltinių gamybą.

Ilgą laiką vakar nei valstybės departamentas, nei Baltieji Rūmai nekommentavo žinių, kad prezidentas Sadatas mirė ligoninėje. Manoma, kad diplomatiniais suometimais, buvo vengiama skelbti žinią, kad jos dar nepaskelbė pats Egiptas. Senato daugumos vadas sen. Howard Baker pasakė reporteriams Washington'e, kad Sadatas tikrai mirė, jis tai girdėjęs iš viceprezidento Busho.

Apie 1 val. iš Egipto atėjo žinia, kad Sadatas, 62 metų amžiaus, mirė nuo žaizdų Kairo ligoninėje. Patvirtinta, kad atentate žuvo dar du žmonės. Kariuomenės paradas įvyko minint 1973 metų karo su Izraeliu sukaktį.

Dėl cigarečių gali kilti streikas

Gdanskas. — Lenkijos profesinių sąjungų „Solidarumo“ kongrese pirmadienį daugiausia buvo kalbama apie rūkymą ir vyriausybės nutarimą dvigubai pakelti cigarečių kainas. Užsienio stebėtojai rašo, kad lenkai palyginti ramiai sutiko mėsos, duonos, milto kainų pakėlimus, tačiau rūkalų pabrangimas gali privesti prie generalinio streiko. Lech Walesa, „Solidarumo“ pirmininkas, pasakė finansų ministeriui: „Greit skambink premjerui Jaruzelskui ir pasakyk jam atšaukti kainų pakėlimus, nes kitaip — bus blogai!“. Kaip žinoma, Walesa daug rūko. Sakoma, kad lenkai, po amerikiečių, anglų ir japonų yra didžiausi „rūkoriai“.

Kova dėl lėktuvų

Washingtonas. — Prezidentas Reaganas sukvietė į Baltuosius Rūmus aukštus buvusių vyriausybės pareigūnus, kurių parama jam reikalinga pravedant Kongre se nutarimą parduoti Saudi Arabijai žvalgybos lėktuvus. Baltieji Rūmai planuoja prašyti ir buvusio prezidento Carterio paramos. Daugelis kalbėtojų, ju tarpe buvęs valstybės sekretorius Kissingeris, pabrėžė, jog lėktuvų sustabdymas sudarytų didelį nepatogumą prezidentui Reaganui ir jo užsienio reikalų politikai.

Arabai investuoja lėšas Amerikoje

Los Angeles. — Biznio sluoksniuose patvirtinta, kad nedidelė Kuwaito valstybė nutarė pirkti Amerikoje nemažą naftos grėžimo ir eksploatavimo bendrovę — Santa Fe International Corporation, kurios centras yra Alhambra, Calif. Kuwaitas pažadėjęs sumokėti už šią bendrovę 2.5 bil. dol. Arabų naftos valstybės investuoja Amerikoje vis daugiau lėšų. Tuos investavimus tiria Atstovų Rūmų prekybos komitetas, kuriam vadovauja New Yorko demokratas atstovas Benjamin Rosenthal. Jis jau ragino išdo departamentą sulaukyti šią transakciją su Kuwaitu.

KALENDORIUS

Spalio 7 d.: Augustas, Laurencija, Butrimas, Eivenė.
Spalio 8 d.: Simeonas, Reparata, Daugas, Galva.

Saulė teka 6:52, leidžiasi 6:24.

ORAS

Saulėta, temperatūra dieną 65 I. naktį 50 I.

SKAUTYBĖS

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKŲ KŪ RAMOVĖ

Redaguoja j.v.s. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629

LSS TARYBOS PIRMININKO PRANEŠIMAS

Susirinkome į 1981 m. LSS vadovų sąskrydį bendrą džiaugsmų ir rūpesčių vedini: pasidalinime skautiškais išgyvenimais, pasimokysime iš pareiktų minčių bei siūlymų rūpinamais Sąjungos reikalais. Praplėtė skautišką veiklos aktyvumą, įstengsime geriau suvokti vaikus ir tėvus lietuviško skautavimo veikla.

Pradedant sąskrydžio darbą, tenka atkreipti dėmesį į sąskrydžio metodą, kuriuo bandoma suteikti progą visiems dalyviams pareikšti savo nuomones. Dėl to pranešimų ir temų pareikšimui teikiama 5 ar 10 minučių; tuo būdu atkreipsime platesnį dėmesį, kas Sąjungoje šiuo metu vyksta. Po to kiekvienas pasisakysime, kas mums rūpi. Šiam tikslui Pirmia parinko grupių, o vėliau bendrą sesijų diskusijų formą.

Vadovaudamasis šiomis taisyklėmis, Tarybos ir Pirmijos veiklos apžvalgą pateiksiu labai suglaustai, — pilna apyskaita bus išspausdinta LSS Suvažiavimo biuletenyje.

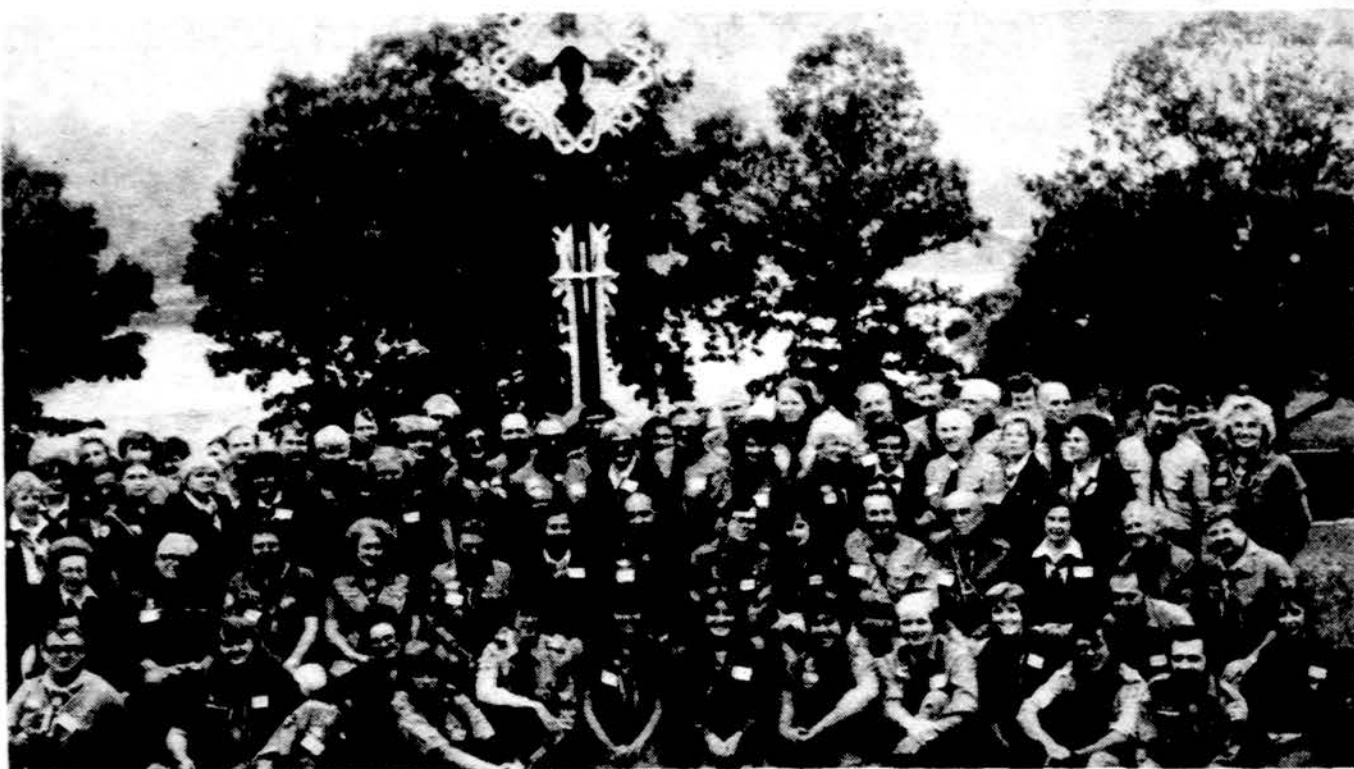
Šioje kadencijoje įvyko 1 Tarybos akivaizdinis posėdis, o korespondencinių buvo 8. Išsiųsta 12 aplinkraščių LSS vadovybei. Sudarytos 8 tarybos komisijos, kurių darbų pranešimai bus čia Jums pristatyti. V.s. D. Eidukienė vadovaujant, suruoštas pirmas Lituanistikos seminaras. Įvyko trys posėdžiai knygos "Mūsų skautybė" reikalais. Pertvarkyti ir priimti LSS Suvažiavimo nuostatai, sudarytas LSS Suvažiavimo Prezidiumas, išleistas "Kvieslys"; šiuo metu

vyksta narių registracija LSS vadovybei rinkti. Papildyti ar priimti nauji LSS Nuostatai ir išspausdinti vienu leidiniu. T.p. sušauktas šis sąskrydis. "Skautų Aida", kaip žinote, redaguoja v.s. kun. Antanas Saulaitis, S.J.; administruoja v.s. Malvina Jonikienė, techniniai redaguoja ir spausdina v.s. Vladas Vijeika.

Įvyko trys akivaizdiniai Pirmijos posėdžiai, korespondencinių buvo 15; t.p. Pirmijai išsiųsti 9 pranešimai. Įvairiems reikalams aptarti įvyko 52 grupiniai pasitarimai; lankytos vietovės, stovyklos ir reprezentuota LS Sąjungai kitose organizacijose.

Kaip matote, darbo įdėta daug, o rezultatus galėsime diskutuoti šiame sąskrydyje klausimų forma. Trumpa pakelimų ir apdovanojimų statistika noriu atkreipti dėmesį, kad Sąjungos šakose jauni vadovai yra įvertinami už darbą vienetuose: Apdovanojimai: — Geležinio Vilko Ordino — 2; Padėkos Ordino su Rėmo kaspinu — 5; Padėkos Ordino — 6; Lelijos Ordino — 7; Pakėlimai: — į vyr. sktn. laipsnį pakelti 12 sktn., į sktn. laipsnį pakelti 21 psktn. ir į pskautininkio laipsnį pakelti 69 vyr. skiltininkai.

Pradedamas ši kadencija, kreipiausi į LSS vadovus, pradedamas sutartinai dirbti, būti atvirais nuomonių pareiškimams. Įvyko trys posėdžiai knygos "Mūsų skautybė" reikalais. Pertvarkyti ir priimti LSS Suvažiavimo nuostatai, sudarytas LSS Suvažiavimo Prezidiumas, išleistas "Kvieslys"; šiuo metu

1981 m. LSS vadovų, vių suvažiavimo dalyviai. Suvažiavimas įvyko rugsėjo 25-27 d.d. Dainavoje. Nuotr. V. Bacevičiaus

sių ne vien savuose vienetuose, bet ir užjūriuose. Iškėliau kitus rūpinimus reikalus ir pasiūlymus veiklai, kaip: — Brolijos, Seserijos ir ASS atsakomybė skautavimo metodų ir idėjų įgyvendinimui, galimus struktūrinių pakeitimų svarstymus, bendravimo klausimus su tarptautinėmis ir lietuviškomis organizacijomis, mišrių vienetų padėti, bendrą vadovų lavinimo derinimą, skautišką spaudos, Lietuviškosios Skautybės fondo reikalus ir t.t. Kai kurie šių siūlymų buvo įgyvendinti; o kiti, tikim, paskatino vadovus dirbti bendriems Sąjungos reikalams.

Įvairiose Sąjungos srityse vadovauja ar talkina daugelis vadovų ir skautų tėvų. Įvairias girdėtas nuomones iš visų kraštų susumavus, siūlėsi išvada, kad veiklama gan sėkmingai. Tačiau, išsklausius nusiskundimus, tenka raginti visus suaktyvinti veiklą, surasti daugiau vadovų, įvesti pagerinimų, nes be nuolatinės pažangos kyla pavojus sumenkėti.

Skautavimas ir jo metodai yra gerai veikiantis auklėjimo sistema; tik jos ribose stengimės siekti tobulumo savo pareigų atlikime. Reikalaujame iš savo skautų ir kitų vadovų pilnutinio pasišventimo pareigai ar užsiėmimų atlikimui. Užpildykime jų lauką, įjunkime visus į iškilnių, sueigų, iškilų ruošimą ir vykdymą. Tik tada jauni vaikai bus patenkinti galį priklausyti skautams ir didžiulius lietuviškų skautavimą.

Stengdamiesi išlaikyti jaunimą skautiškose gretose, nevienkime įvesti organizacinių ar programinių naujovių veiklai suvokimui, pagyvinti. Puikus pavyzdys yra prityrusių skautų,čių šakos įvedimas, kuris labai sėkmingai užpildė anksciau jaustą spragą. Sekant šiuo pavyzdžiu, siūlau šakų vadijoms apvarstyti naujų intelektualinio pobūdžio programų įvedimą vyresniesiems.

Svarbiausi Sąjungos ištekliai yra jaunimas ir, žinoma, vadovai; — rūpinkimės jų išlaikymu vienetuose, — tęskime Sąjungos tradiciją, pagal kurią kiekvienas skautavęs jaučia moralinę pareigą jai padėti, atsikimėti ir pasilikti jos nariu. Ypatinę dėmesį kreipkime į jaunuosius vadovus, nes jie gerai supranta besikeičiančio laiko dvasią ir moka patraukti jaunimą į skautų eiles. Suteikę jiems progą, atsakomybę ir savo talką, užtikrinsime veiklos pasisekimą.

Raginu vadovus neatsilikyti, prisitaikyti prie laiko diktuojamų sąlygų, kad ilgiau išlaikytume jaunimą savo organizacijos įtakoje ir neatstumtume lietuvių kilmės jaunimo, norinčio dalyvauti lietuviškos skautybės veikloje.

Budžiu!

v.s. fil Sigitas Miknaitis

LSS Tarybos Pirm.

ZVILGSNIS PIRMYN

Ištikimybė idealams

Skautybės idealai aiškūs, uždaviniai konkretūs ir suprantami.

Vadovui tenka pačiam išsilaikyti tinkamoje tekmėje tų idealų siekiant, ir sugebėti, naudojantis skautiškaisiais metodais bei priemonėmis, tuos idealus įdiegti jo vadovaujamiems berniukams bei jaunuoliams.

Tautiniai uždaviniai taip pat yra aiškūs. Jie, kaip ir skautybės uždaviniai, reikalauja pastangų, pavyzdžio, darbo bei aukos. Vadovo dalis čia labai didelė ir svarbi.

LSS pirmojo Lituanistikos seminaro skautų,čių vadovams klausytojai ir lektoriai su LSS Tarybos pirm. v.s. fil. Sigitu Miknaitiu (kairėje). Nuotr. L. Liubinsko

Tobulai skautauti ir giliai tautiškai gyventi yra pati didžiausia kiekvieno vadovo problema tiek savo asmeni, tiek ir kitų lietuvių skautų atžvilgiu. Daugeliui vadovų tai pasiseka. Jų pasisekimas skatina ir kitus to siekti.

Iš viso labai svarbu, kad mūsų skautybė būtų tikra skautybė ir taip pat labai svarbu, kad ji būtų visai lietuviška skautybė; tai pats didžiausias konkretus darbas.

Beveik visuose laisvojo pasaulio kampuose dar žėruoja lietuviškosios skautybės židiniai. Vadovų rūpestis tuos židinius išlaikyti gyvus dar ilgius metus, gal pagal reiką kiek prisitaikant prie vietinių sąlygų, bet nesuailpinant tvirto ryšio su pagrindiniais lietuvių skautybės idealais.

Praktiški žingsniai

Tikras skautiškasis darbas pasižymi nuosekliu kasdiniu veikimu, praktiškais užsiėmimais, nuolatine iniciatyva ir vis naujomis pastangomis giliau ir sėkmingiau vaikams bei jaunuoliams pasinaudoti skautavimo progomis.

Ziema: užsiėmimai; darbai patalpose; kiek sporto lauke; bet daugiau rankdarbių; daugiau raštų, rašinių bei iliustracijų rinkinių; daugiau teoretinio pažinimo; daugiau veiklos būkluose, salėse; daugiau kultūrinių pramogų ir t.t.

Pavasari: dažniau į gamtą, daugiau veiklos lauke.

Vasarą: kelionės, iškylos,

stovyklos; gamtosakos pažinimas; vandens sportas; visokie pionierių darbai ir k.

Kiekvienas metų laikotarpis vis nauja proga kitu atspalviu skautauti.

Naujos skautų programos

Naujosios skautų šakos patyrimo laisnių programos vėl nauja proga vadovams patobulinti savo skautų skautavimą ir jį praturtinti. Jomis daros tampsinis ryšys su lietuviškaisiais reikalais, kurie šiuo laikotarpiu yra labai labai svarbūs.

Tačiau, jokios programos nieko nereiškia, jei jos nėra gyvenamos. Jau nuo II-ojo patyrimo laisnio skautai gali siekti ko daugiausia įsigyti

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays, Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.

Publication Number (USPS — 161000)

Subscription Rates \$42.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$40.00. Foreign countries \$42.00

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$42.00	\$25.00	\$17.00
Kanadoje (kanadiškais dol.)	\$46.00	\$26.00	\$18.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$42.00	\$25.00	\$17.00
Užsienyje	\$42.00	\$25.00	\$17.00
Kitur — Amerikoje	\$40.00	\$22.00	\$15.00
Savaitinis	\$28.00	\$17.00	—

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos priunčiamos gavus prašymą.

Vienas moka daug, kitas — dar daugiau; vienas žino daug, kitas — dar daugiau; vienas gali daug, kitas — dar daugiau ir t.t.

Tas įvairumas gerai. Vis yra kur progresuoti ir ko daugiau išmokyti, ko daugiausia įsigyti ar ką daugiau padaryti.

Pats didžiausias gerasis dar-

belis yra darbelis lietuviškos tarnyboje!

("Budžiu")

Man patinka stovykla. Aš čia turiu daug draugų. Aš esu pirmoj palapinė. Aš einu maudytis kiekvieną dieną.

Alda Milačauskaitė
"Rūtelės" skiltis
"Kernavė"

Dr. K. G. BALUKAS

Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building), Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8004
Pirma ligonius pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233

Dr. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. 11:30
val. ryto iki 3 val. popiet.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė

Dr. EDMUND E. CIARA

OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — CR 6-2400
Val pagal susitarimą pirmadienį ir ketv. 14 ir 79 antradienį ir penkt. 10:40 šeštadienį 10:30 val.

Ofs. tel. 735-4477; Rez. 246-0067

Dr. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Ofs. tel. 735-4477; Rez. 246-0067

Dr. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — BE 3-5893
Specialybė Akų ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofsio tel. — 582-0221

Dr. JANINA JAKŠEVIČIUS

JOKSA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000, Rez. GÁ 3-7278

Dr. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

Jstaigos ir buto tel. 652-1361

Dr. FERD. VYT. KAUNAS

Gydytojas ir Chirurgas
DIPLOMATE, AMERICAN BOARD
OF FAMILY PRACTICE
1407 So. 49th Court, Cicero, Ill.
Kasdien 10-12 ir 4-7 išskyrus treč. ir šešt.

Dr. IRENA KYRAS

DANTŲ GYDYTOJA
2639 W. 59 St., Chicago
478-2112
Val. pagal susitarimą. Pirm., antr., treč. ketv. 10 iki 6 val. Šeštadienį 10 iki 1 val.

Tel. RELiance 5-1811

Dr. WALTER J. KIRSTUK

Lietuvų gydytojas
3925 West 59th Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12.4 val. popiet. 10 v. ryto iki 6 v. vakaro. Uždaryta

Tel. ofiso ir buto: Olympic 2-4159

Dr. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet.

Dr. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Val. Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p.p.
Ofsio tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

Ofs. HE 4-1818; Rez. PR 6-9801

Dr. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-mos ir Campbell Ave. kampas)
Val. pirmadienį, antradienį, ketvirtadienį ir penktadienį 3 iki 7 v. p. p. Tik susitarus

Ofs. 742-0255 Namų 584-5527

Dr. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINIS LIGOS — CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave.
Elgin, Ill. 60120
Valandos pagal susitarimą

Tel. 372-5222, 236-6575

Dr. ROMAS PETKUS

AKIŲ LIGOS CHIRURGIJA
Ofsio:
111 NO. WABASH AVE.
Valandos pagal susitarimą

Ofsio tel. — 582-0221

Dr. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

Ofs. tel. 735-4477; Rez. 246-0067

Dr. FRANK PLECKAS

(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Ofsio tel. 434-2123, namų 448-6195

Dr. V. TUMASONIS

CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penktadienį 2-5 ir 6-7 — iš anksto susitarus.

Ofsio tel. 586-3166; namų 381-3772

Dr. PETRAS ŽILOBAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penktadienį 2-47 šeštadieniais pagal susitarimą.

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772

Dr. K. M. ŽYMBANTAS

DR. S. T. CHIRBAN
DANTŲ GYDYTOJAI
2654 West 63rd Street
Val. pagal susitarimą: antr., trečiadienį, ketvirtadienį, 10 v. ryto iki 6 v. vakaro.
Tel. — 778-3400

Kanados rajono atstovai, vės LSS 1981 m. suvažiavime Dainavoje. Nuotr. V. Bacevičiaus

MIELA DAINAVA

"Daugel mūsų tėvynėje yra puikių ir gražių vietų, daugel yra šalių, kurios pagarsėjo senų tėvėlių darbais, bet tarp jų visų gražiausia ir garsiausia Dainavos šalis — ir savo aukštais kalneliais, ir žemais klonais, savo tamsiomis giriomis, didžiais tankumynais, kuriais nei žmogus nepraeina, nei žvėris nepralenda, tik maži paukšteliai čiulbuonėliai prakelia, tik raibosios ten gegulės ir iškūtingalės ankstų rytą ir vėl vakarą lakstoja ir niuriai girelę linksmina". (V. Krėvė, "Miliškapis").

Štai mums kalba mūsų didysis dūkas apie savo ir pasaulio nuostabiausią stebuklą — Dainavą ir Lietuvą.

Išėjimas Lietuva turi kitą Dainavą. Prieš dešimtmetį "Ateityje" (1971 m. kovo mėnesį) Dainavos lankytoja Emilija Pakštaitė rašė: "Turiu išdrįsti rašyti apie Dainavą ir joje vykstančius didelius darbus, nes septynios vasaros joje yra dalis mano išgyvenimų. Kiekvienas gamtovaizdis, kalnelis, ažuolas Dainavoje individualiai kalba. Ažuolas žavi savo įeiga. Spyglių parodo savo sielą, kai pasakiški saulėlydžiai jame žaidžia. Gražus Spyglių pavirsta kažkuo tobulu".

Yra dabar jau ir trečioji Dainava. Tai ten toli, okupuotoje Tėvynėje. Ji dar vis gyva, dar vis kovojanti. Bet jos krėviškai apdainuoto grožio jau nebėra. Šiandieninė tolimoji Dainava yra išniekinta, sutrypta.

Šių žodžių autorius gimtasis kaimas — pati gilioji Dainavos šalis, netoli Merkinės. Ir kai prieš keletą metų teko lankytis tame Lietuvos kampe, mes Dainavos negalėjome atpažinti. Laukai dirvonais apieisti, tankieji miškai iškiršti, visa sujaukta, sudraskyta. Nebėra mūsų krėviškos Dainavos. Nebėra.

Tolimoji Dainava ir išėjimas Lietuva vis dėlto yra laimingos. Jos turi šviesų galvų, kurios pranašiskai žvelgia ateitin. Tais šviesuoliais buvo ir tebėra Detroito lietuvių kolonija. Šitie žmonės kitados sukurė stebuklą (jei taip galima išsireikšti). Jie dalį tolimosios Dainavos perkėlė Amerikon, svetionon Michigano valstijon.

Ir, va, šimet mes švenčiame išėjimosios Dainavos sidabrinę sukaktį.

Anot V. Krėvės, mūsų originalioji Dainava, vėliau gavusi Džiukų krašto vardą, senosiose kronikose pirmą kartą paminėta net 1253 metais kaip "terra Deynove". O Michigano Dainava amerikiečių "Kronikose" pradėta minėti tik 1955 metais, kai Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos suvažiavime lapkričio 5 dieną Cicero, Ill., buvo nutarta nupirkti 224 akrų apieštą ūkį su ežeru prie Manchester, Mich. Tas ūkis vėliau buvo pavadintas Dainava.

Dainavos gimimas buvo, parafrazuojant poetą V. Mačernį "sunkus ir lėtas". Tai vaizdžiai ir teisingai galetų pasakoti Dainavos gimdytojai — dr. A. Damušis ir J. Damušienė.

Dainavos augimas turbūt buvo sunkesnis ir aršesnis už patį gimimą. Tai žino beveik kiekvienas Detroito lietuvis.

Grįžtame atgal ir tvirtiname: Detroito lietuvių kolonija — deimantukas mūsų išėjimoje. Ji mums perkėlė ir atkūrė okupantų išniekintą Krėvės Dainavą svetingoje ir laisvoje Amerikoje. Jei ne detroitiškiai — mes Dainavos nebūtume.

Kitados apieštas ūkis tapo mūsų mažąja Lietuva. Tai byloja išverstai kelmui, pasodintam pušynas, kryžių kalnas,

puikūs pastatai ir nuostabūs Spyglis ežerėlis.

Dainava yra ne tik detroitiškų pasididžiavimas, bet ir viso Amerikos lietuviškojo jaunimo viltis. Ne be pagrindo užtat Dainava tapo net simboliu. Daugelis mūsų tiki, kad lietuviškas likimas išėjimoje priklauso nuo Dainavos išlikimo ir išsilaikymo. Kol Dainava auga ir žydės, tol išliksime ir mes kaip tautinė grupė. Tiesa, Dainava neapsaugos mūsų nuo išnykimo ar sumenkėjimo. Bet ji yra mūsų tikroji viltis. Šventiant Dainavos dvidešimtmetį, jos įkūrėjas dr. A. Damušis teigė, kad "Jaunų žmonių gyvenimas bus prasmingesnis net ir tada, kai, nors užsibrėžtieji tikslai ir nebus pilnai pasiekti, vis žėrės prieš jų akis kaip žavinga aušra horizonte, žadanti šviesią dieną" (žiūr. "Dainava", 1955-1975, leidinys, 7p.).

Būtų tiesiog beviltiška net bandyti suminėti visas darbo rankas, kurios pagimdė, išprusino ir į žmones išleido Dainavą. Dar kitados Detroito gyvenant nuolat girdėdavau išsireikšimą, kad Dainava gyvena ir miršta Damušių šeima "su visu polikaitynu". Ir iš tikrų Dainavos rūpesčiai gyvena visos Detroitas, o jiems vadovavo Damušių ir Polikaitių (įskaitant jų gimines — Leilius ir Neverauskus) šeimos.

Vėlgį, kur tik plaktuku stuktelsi, kur tik velėną pakelsi ar žolelę nugnybsi — ten vis rasi kito detroitiškio lietuvių talminko vardą. Tai mūsų nežinomi didvyriai. Jiems, tur būt, niekas už lietuviškas išlaikymo medalių nesuteiks. Bet ir nereikia. Kiekvienas jų žino, kad jų vardai Dievo garbės lenčio yra surašyti. Medalis už atliktus darbus Dainavoje pats Aukščiausias jiems įteiks.

Gyvenimas eina. Dainavon atvyksta ir ja džiaugiasi vis nauji žmonės. Taip yra ir su jos vadovais bei talkininkais.

Dainava turi gyventi ir gyvuoti. Kitados išsikrovta teisė, kad Dainava liktų lietuvių katalikų rankose, turi būti saugoma. Dainava yra ne tik simbolis. Ji yra konkrečiausias gyvosios lietuviškos pavyzdys.

Iš Dainavos vadovų pareigų geroji Damušių šeima šimet pasitraukė į užpelnytą poilsį. Vadovauti, atėjo kiti žmonės. Jau iš jaunesnės kartos.

Neseniai Dainavos administratoriaus pareigas perėmė psichologas dr. R. Kriaučiūnas. Ir vėl Dainava yra "gerose rankose".

Dr. Kriaučiūnas yra nepaprastai susirūpinęs Dainavos tvarkymu. Jis sako, kad Dainavą reikia dar daugiau suliegti, dar intymiau paversti lietuviškos kultūros lobynu. "Reiktų Dainavai suteikti lietuvišką, tautinį pamušalą, kuris tas vertybes liudytų ir stovylautojams namo išsiskirstus", teigia dr. Kriaučiūnas.

Mums neaišku, pavyzdžiui, kodėl Lietuvių Fondas ligšiol dar nėra parėmęs Dainavos. Taip pat, kodėl Lietuvių Bendruomenė nepagalvoja apie Br. Railos persamų Lietuvių Kultūros rūmų statymą Dainavoje. Žemės Dainava tokių rūmų pastatymui turi. Reikia tik darbo ir visų talkos idėjos realizavimui.

Mes sveikindami Dainavą sidabrinės sukakties proga, dėkome Aukščiausiajam už duotuosius talkininkus Dainavos perkėlimui iš krėviškos Džiukų į laisvąją Ameriką.

Mes dėkome rėmėjams nuo neužmirštosios senutės Baltrūnienės ligi nežinomojo ir nepavargstančiojo Dainavos tvarkytojo.

Žydėk ir klestėk dar daugelį metų, mūsų miela Dainava.

J. Solianus

GYVENIMAS SOV. SĄJUNGOJE

KAZYS BARONAS

Mūsų bendradarbis Europoje

Dabartinio metu, pasidarius pasaulinėje spaudoje, vis daugiau ir dažniau pasirodo straipsnių, kuriuose minima paversta Lietuva, joje vykdomas žiaurusis bolševikų teroras ir stiprus lietuvių tautos pasipriešinimas.

Seniau didžioji pasaulinė spauda Lietuvos atžvilgiu buvo beveik nebylė. Nūdien drąsiai galima tvirtinti, jog tos tylos uždanga yra nukritusi. Tas reikšmės ne tik viešojoje spaudoje, bet pastaraisiais metais ir žymieji politikai nepareina pro šalį. Daugelis drąsiai kalba iš oficialių tribūnų dėl Sovietų Rusijos pavergtųjų kraštų. Anksčiau atrodė, kad politikai ir diplomatai dar vis tikėjosi, kad su Kremliumi galėsią bendradarbiauti. Dabar įsitikino, kad su sovietais nėra jokio bendradarbiavimo. Ir kol Kremlius sėdės komunistiniai despotai, tol su jais jokios bendros kalbos ir jokio pozityvaus bendradarbiavimo negalės būti.

Pavergtieji bolševikų kraštai neša sunkią vergiją ir pergyvena golgotines kančias. Dažni ir šilti atsiliepimai apie laisvės netekusius kraštus nešildo jų ir nepalengvina jų sunkių kančių ir persekiojimų. Gal tik kiek moraliai sustiprina. Bet vistiek tokie teigiami atsiliepimai sudaro viešąją opiniją apie tautą, turinčią negincijamą teisę ir laisvę.

Jeigu pavergtieji Lietuvoje nebūtų buvę didvyriško partizanų pasipriešinimo okupantui, tai vargiai pasaulinė spauda minėtų savo skiltyse Lietuvą, kuri turi teisę į savarankų valstybinį gyvenimą, dabar okupuoto smurto ir klaidingomis priemonėmis pavergtą. Tai kiekvienas lietuvis, mylįs savo kraštą ir tautą,

gerai turėtų žinoti ir giliai įsisąmoninti posakį: „Tauta, nekovojoji dėl savo laisvės, yra neverta laisvės“.

Nors lietuvių tauta okupanto be jokio pasigailejimo naikinama, žudoma, bet vis vien ji ir jos buvę partizanai (miško broliai) savo tautai ištikimi. Bolševikai okupantai žiauriosiomis priemonėmis — teroru, trėmimu į Sibirą ir kalėjimais — stengiasi palaužti mūsų tautos atsparumą. Ir jeigu tik lietuvių savo tėvynėje būtų klusnūs sovietinei vergijai, jie nebūtų taip persekiojami ir tremiami į vergų mirties stovyklas.

Didvyriški partizanų žygiai mums įtikinantiai kalba, su kokia nepaprasta karįgyškumo dyvasia ir pasiaukojimu mūsų tauta priešinosi drauge su partizanais esamam bolševikiniam terorui, ryžtingai siekdami tautos laisvės. O Lietuvos partizanų kova nėra beprasmiška. Jie kovėsi ir žuvo per 50,000, kad iš jų kapų keltų si laisva Lietuvą.

Sibiro lietuvių kančios, Lietuvos partizanų besąlyginis pasiaukojimas savo tautos laisvei gyvenančius svetimuose kraštuose dar labiau įpareigoja siekti savo tautos laisvės. O tam didžiajam ir garbingam tikslui siekti daugumas turi nepalyginant geras sąlygas. Tad ir reikia būti ryžtingiems ir dosniems pavergtos Lietuvos laisvinimo reikalams. Tautai niekas ant rankų laisvės neatneš, ją turi pati išsikovoti. Be to, ir visų mūsų pareiga išlaikyti sąvę gryną lietuvišką patriotizmą ir tautinę savigarbą. Juk jau dabar apčiuopiamai pastebima, kad priauganti karta, išėjimoje yra didžiame kelyje.

Jo lengva netekti būsimai Lietuvai. Todėl tėvų pareiga žiūrėti, kad jie augtų ir bręstų būsimiems tautos žygiams ir Lietuvos prisikėlimui. Kas to nedarys, tas tuo patiu prisidės prie savo tautos silpninimo.

Kai kam atrodo, kad patys lyg nesuprantame, jog negausios yra mūsų jėgos išėjimoje ir kad prieš mus stovi dideli neišsprendži uždaviniai ir neatlikti darbai. Žodžiu, dažniau mėgstam tarp savęs kovoti negu pozityviai veikti. O kad mūsų tauta anapus geležinės uždangos yra smaugiama, naikinama, kalėjimuose kankinama, kai kam pasidarė lyg antraeilis klausimas.

Mūsų būtiniausia pareiga yra rūpintis, kad lietuvių nebūslėtų ir kad mūsų vaikai ne tik mokėtų kalbėti lietuviškai, bet kad jie lietuvių kalbą, lietuvišką spaudą su visu nuodirdumu pamėgtų ir ją brangintų. Juk dažnai tenka rausti girdint faktus, patvirtinančius liūdus reikšinius. Ne paslaptis, kad turime nemažai lietuviškų šeimų, ypač mišrių, su jų vaikais negalim lietuviškai susikalbėti, nors jų vaikų vardai skamba Lietuvos kunigaikščių vardais: Kestučio, Gedimino, Vytauto ar Birutės.

Šiandien lietuvių tauta yra žūbtūtinėje kovoje už savo likimą. Lietuvis lietuvi turi matyti savo brolių, o ne priešą. Todėl kiekvieno lietuvių yra šventa pareiga rūpintis, kad Lietuvos laisvinimo darba lydetų meilę, prisiminimas ir didžiausias noras Lietuvą išlaisvinti. Gyvendami svetur, turime dar stipriau išlaikyti lietuviškas sąitus ir tautinę sąmonę. Visada mums yra būti gyva savanorių kūrėjų ir partizanų idėja ir kovos dvasia dėl Lietuvos laisvės.

Stasė Labanauskienė, Liet. Gydytojų Pagalb. moterų vieneto pirmininkė ir visuotinio suvažiavimo rengėja (vidury), su svečiais gydytojų suvažiavimo bankete.

ATOLAS — KORALŲ SALA

JURGIS GLIAUDA

68

Jis žinojo — jis pats nedrįstų įžengti pas Feliksą su žinia apie Vilbenos dramą. Tai jau gyvenimas, tai jau nėra siužetas romanui. Ir principas „tai ne tavo dalykas“ veikia kaip etinė dogma.

Pagalijau jie buvo Vinco kambary. Jaunas vyras, nustebęs ir pasimetęs, žiūrėjo į Girinį ir jo palydovę. — Pažįsti? — paklausė Girinis, žvilgsniu durdamas Beverį, kurios veide, kaip ašaros, žvilgėjo lietuvių lašai.

— Universitete? — pasakė Vincas. — „Alfa, Omega, Vita“, — patikslino Beverly. — Pažįsti Vilbeną Gudaitę? — paklausė Girinis.

— Taip, — atsakė Vincas. — Ir Feliksas ją pažįsta, — pasakė Girinis. — Reikalas apie Feliksą. Balnok automobilį, važiuok pas Feliksą: tavo misija. Vilbenos susirgį.

Girinis sekundei susikaupė ir pasakė: — Vilbeną maniako išžaginta. Primušta. Kol Feliksas patirs, paruošk jį susitikti su ta žinia. Pabėsusiomis akimis Vincas žiūrėjo į Girinį, pažįdėjo ir Beverį ir vėl į Girinį.

— Vilbeną... gyva? — jis paklausė svetimu balsu. — Ji ligoninėje, — atsakė Beverly. — Aš pažįstu Vilbeną, — sumurmėjo Vincas. — Kas jos nepažįsta? Ji mūsų tarpe baltoji deivė. Vilben! Kokia gi nelaimė! Mūsų deivė! Vilben...

— Paruošk žiniai Feliksą, — pakartojo Girinis, — kad nebūtų jam staigmenos, kad nebūtų jam bėdos — Kelias tiksliai žodžiais jis nusakė epizodą.

Vincas pagalijau suprato atėjusiųjų kazuistiką: jie prašo gelbėti jo brolių nuo staigaus, protą triuškinančio apmaudo. Vincas ryžosi. Jis pasakė tragiškai ir iškilmingai:

— Vaziuoju. Jie atsiveikino prie bendrabučio durų lietuvių. Vincas išvažiojo kaip buvo kambary: marškiniai trumparankoviai, dryžuoti bėgimo treniro batai purvinai — taip jis buvo ką tik grįžęs iš stadiono. Lietuvių lyjant ir piktam vėjui stumdomas Girinis ir Beverly nubėgo prie savo automobilio.

Jie atvažiojo į ligoninę. Beverly ir Terry buvo „Motorų lygos“ aktyvistės ir turėjo metalinius tos organizacijos ženklus. Beverly nuėjo prie Vilbenos. Girinis liko laukti jos ligoninės svečių patalpoje. Jau vakarėjo. Jis buvo alkanas. Jis susirado ligoninės kafeiteriją, koridorius, posūkius, laiptais... Čia jis valgė ir skaitė ant stalo rastą dienraštį. Nebuvo žinios apie galtingosios sesers išniekinimą. Bet nusikaltimų stokos nebuvo. Visas dienraštis buvo nusikaltimų kronika: užmušė, apiplėšė, padegė...

Girinis susieškojo sporto puslapius. Vilbenos apklaušinėjimas buvo baigtas. Labai plono juosmens policininkė, juosmens plonumu primenanti širšę, Terry dalyvaudant, tykiu balsu ir supratimo tonu pasiteiravo apie įvykį, į ką, vos miglotai atgavusi sąmonę, Vilbeną atsakė: „nežinau“, „nemačiau“, „nepamenu“.

Vilbena pradėjo verksti. Jos kairioji akis buvo prisipylusi kraujui. Jos veidas buvo baltas kaip kreida. Galva buvo padėta ant dviejų storių medicininių

PAVERGTOS LIETUVOS PARTIZANŲ IDĖJOS

JONAS MIŠKINIS

Paskutiniu metu vokiečių spaudoje pasirodė gan daug Maskvos korespondentų straipsnių iš Sov. Sąjungos kasdieninio ir net užkulisinio aukštesnio sluogsnio bei eilinių piliečių gyvenimo.

Vienas įdomesnis vokiečių telegramų agentūros korespondentės straipsnis lietuvių pasauli, mėginant vakarams parodyti S. Sgos moterį su tomis pačiomis svajonėmis, bei silpnėmis, kurias, nuo pat brendimo laikotarpio, turi ir Sov. Sgos „silpnojo lyties“. Už ją kalba Tanja.

Jai nusibodę divėti tą patį menką suklepę. Paieškojimai, juodoji rinka padeda apsiengti panašiai, kaip ir vakarų pasaulio atstovai. Tačiau tokiam pasipuošimui Tanja turi skirti visą savo laisvalaikį, energiją ir beveik visą mėnesio atlyginimą. Nelengva prisitaikyti prie vakarų pasaulio madų: suklepės krautuose yra senos mados, blogo sukirpimo, nes rūbų pramonė Sov. Sgoje neturi konkurentų. Tad ir tekstilės pramonė visiškai nesuinteresuota medžiagų kokybe ar elegantiškumu.

Maskvos prekybos namų — GUM — drabužių skyrius beveik nemato pirkėjų: aukštesnės (polyesterinės) suklepės 150 dol., apatinės sijonukas 25 dol., kojinės 15 dol.). Atėjus naujai siuntai, moterys veržiasi, galvamos nusipirkti ką nors naujesnio, geresnio, madingesnio. Kai kurios yra pažįstamos su pardavėjomis, kurios padeda „išoną“ geresnį ir skonesnį rūbą, savaime aišku, gaudamos mėso ir dešros gabalą iš pirkėjos vyro ar brolio, dirbančio mėsinėje.

Madų žurnalai, ypač iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos, greitai išparduodami, nes jie turi vakarietiško skonio atspalvį. Kada Tanjos rankose atsiranda vokiškas žurnalas (jis neparduodamas) ir dar su kirpimo priedu — džiaugsmas yra nepaprastas. Tačiau daugumas moterų skuba į „mados namus“ (jie yra kiekvienoje Sov. Sgos respublikoje), kur vyksta madų parodos. Tiesa, nieko negalima čia nusipirkti, tačiau žiūrėdamos vėjo greitį škičiuoja viską, kas joms labiausiai patiko. Bet... vargiai tuo nesibaigia, nes jos turi surasti tinkamą medžiagą, kuri yra labai brangi: už vieną metrą polyesterinės medžiagos tenka mokėti 15 dol., vilna ir medvilnė visiškai dinga iš krautuovės lentynų. „Tačiau ir Vakarų pasaulyje

negeriau“, — sako Tanja. „Girdėjau, kad ir Anglijoje reikia atiduoti seną vilnonę suklepę, norint gauti naują medžiagą“. Šią propagandą Tanja greičiausiai skaičiusi „Pravdoje“. Bet, štai, kita medalio pusė: Sov. Sgoje egzistuoja elitas, kuris nesiskaito su pinigais, išleidamas daugiau už savo uždarbį. Šiam sovietiškos buržuazijos luomui priklauso fabriko direktoriai, vyr. inžinieriai, užpirkėjai ir pan. Štai keletas (gal iš tūkstančio) pavyzdžių: iš provincijos miesto į Maskvą viešbutį su žmonos pasu, bet savo meilužę, atvyksta inžinierius. Jam tuoj pat pristatomas taxi, nelegalių biznių tvarkymui. Jo specialybė yra baldai, kuriuos iš Maskvos į provinciją išvežti griežtai draudžiama. Manding, kaip rašo „Literaturnaja Gaseta“, rubliai suvaidina čia pagrindinį vaidmenį ir keli sunkvežimiai baldų atsiranda inžinieriaus rankose. Antras atvejis — vyriausias Azerbaidžano fabriko direktorius. Jam buvo patikėtas automašinių paskirstymas karo invalidams, tačiau jis jas už didesnę sumą pardavė kitiems piliečiams, o pinigų skirtumą įsidėdavo į kišenę. Jo nusavymė buvo du butai, vasarnamis, 34 kg. aukso.

Dar toliau nuėjo Uzbekistano aukštesnės pašto mokyklos direktorius. Už geresnius pažymius ar net atestatą jis indavo kyšius įvairiose pavidalose. Jo namuose rasta laukrodžių, auksinių pinigų, brangių kilimų, kailinių apsiaustų ir kt. Ir vargšė vieno restorano virėja Kijeve — ir ta nuo valgytojų porcijų „sukdavo“ sau kišenėn, po kelių metų susirinkdama beveik 75 tūkst. rublių. „Nenuostabu“, sako vokiečių korespondentas P. Seidlitz, „kad žiemos metu Maskvos viešbučių valgyklose matomi provincijos gyventojai, dėvintys brangius papuošalus, kailius, gražias suklepės. Tai spekuliacijos išdavos“.

Vieno vokiško dienraščio humoras: Amerikoje fabrikai priklauso direktoriams, o automašinos darbininkams. Tuo tarpu Sov. sąjungoje fabrikai priklauso darbininkams, o automašinos direktoriams...

Tėvynės meilę įsako prigimties įstatymas ir ketvirtasis Dievo įsakymas ir dėlto mūsų pareiga myleti tėvynę. Popiežius Leonas XIII

pagalvį. Vilbena nežūrėjo į kalbančius su ja. Ji žiūrėjo į sienos sandūrą su lubomis, ir kadangi kambary buvo prietėmis dėl nuleistų veneciškų užuolaidų, scenai betruko tik grabnyčių, kad ji taptų šermėnų paveikslu.

Kelis kartus Vilbena paklausė „kodėl tai?“. Ašaros srūvo blakstienomis nė nemirkčiojant.

Vėliau, sąmonei vėl prigėsus, ji pradėjo nerimauti ir klausė: „Kur Feliksas?“. Slaugė, kuri budėjo prie lovos, nesuprasdama lietuvių kalbos, švelniai ramino: „Rytoj bus geriau, rytoj būsi ant kojų“.

Narkotikai ramino sopulius, trukdė galvojimą. Kaukolės sužalojimų nerado.

— Kur Feliksas? — Vilbena lietuviškai klausė slaugės

— Rytoj bus geriau, — kuždėjo slaugė, kaip mažam vaikui žadėdama duoti žaislų ir saldinių. — Aš jį myliu, — lietuviškai sakė Vilbena. — Dabar aš žinau, aš jį myliu.

Raminimo narkotikai suko viesulus jos sužalotoje sąmoneje. Jos mintį skveidros buvo žodžiai.

— Rytoj būsi ant kojų ir galėsi žaisti tenisą, — angliškai ramino ją švelnioji slaugė, ta pat nosine nubraukdama Vilbenos ir savo ašaras.

Visą ligoninės personalą sukrėtė žinia apie Vilbenos prievartautoją. Policininkas atnešė į ligoninės raštinę Vilbenos piniginę, kurioje buvo jos kredito kortelės, darbo pažymėjimas, keli doleriai. Policininkas pasakė, kad maniakas, kuris buvo užpuolęs Vilbeną, nukautas.

Policija užtikino jį, bėgantį iš apiplėštos aludės. Jis suskubo pabėgti pasivogtu automobiliu. Jį vijosi, šaudė, paguldė negyvą. Jo kišenėje rado Vilbenos piniginę.

(Bus daugiau)

Sv. Kazimiero kapinėse šauliai ir vadovybė. LSST Moterų vadovė a. a. Stašė Cecevičienė laidojant. Maldas kalba kun. F. Kereilis, gale karsto stovi — LSST valdybos vicepir. V. Išganaitis, s-gos pirm. K. Milkovaitis ir s-gos jūros šaulių vadovas E. Vengianskas.

AUKSINĖJ ATLANTO PAKRANTĖJ

Nuostabu, kiek dabar į aukšines Atlanto pakrante, į šiaurę nuo Miami privažiuoja atostogautojų iš Europos. Pabėgęs ten nuo šienligės, sutikau trejetą vokiečių iš Berlyno o ir vieną iš Pietų Vokietijos. Pokalbyje prisiminėme dabar Vokietijos jaunimo tarpe besireiškiantį vadinamą Taikos sąjūdį. Jie pripažino, kad čia užnugarėje nemažai komunistų agitacijos, tačiau vienas prasiarė, kad ir komunizme ne viskas esą bloga, bet sutiko, kad tik teorijoje, o praktikoje komunizmas reiškiasi diktatūrine prievarta ir dauguma vokiečių yra aiskiai prieš jį.

Paklausti, kaip jie žiūri į Amerikiečių igulus Vokietijoje, jie ne-reiškė priešiško. Sutikau porą iš Suomijos. Pasiteiravus apie padėtį jų krašte, jie drąsiai tvirtino, kad yra pilnai laisvi. Buvo ir tas pakrantės atskridusių daug iš Kanados, net iš Venecuelos. Kaip gi neskris, kad tokiam Pompano Bech (apie 30 mylių nuo Miami) visą rugsėjo mėnesį vandens temperatūra buvo aukščiau 80 laipsnių. Nesinori lipėti laukan iš liūnuojančio Atlanto.

Ypač tame mieste daug nuostabių malonių lietuvių. Jau brandaus amžiaus sulaukęs dr. K. Pautienis uoliai tebeseka mediciniškai literatūra. Jis visa siela pasižavėjęs šauliams ir jų kviečiamas su paskaitomis. Neseniai buvo nuvykę į rytines valstijas, kur šaulių suvažiavime pasakojo apie medicinos padėtį Sovietų Sąjungoje. Dabar daug žinių paskelbė iš už geležinės uždangos ištrūkę žydai gydytojai. Tariamasi nemo-kamas gydymas yra toks, kad vy-rauja kyšiai. Kartą susingus re-tesne ir pavojingese liga vaikui, tėvai turėjo duoti 1000 rublių ky-šį, kad priimtų į ligoninę ir tai dar buvo išreikalaujama, kad kol vaikas bus ligoninėje, motina turi kas-dien po savo tarnybos ateiti tris valandas nemokamai padirbėti li-goninėje. Sovietų ligoninės bai-minasi padidinti mirtingumo sta-tistiką jų įstaigoje, todėl sunkiau susirgusius širdimi ar vėžiu, bru-ka namo, kad nenumirtų pačioje ligoninėje.

Dr. Pautienis sielojasi dėl lie-tuvų nesutarimo. Jis skelbia: dėl nuomonų skirtumo negali būti pikto.

Ypatingai maloni Irenos ir Te-ofilio Zilinskių šeima džiaugiasi patyrusi, kad netoli Tampas, va-dinamame Sea Wolf restorane, 4115 E. Busch Blvd. yra milžiniš-kas per visą sieną dailininko Vai-tiekaus Gerson 1889 m. pieštas paveikslas "Lietuvos krikštas". Restorano savininkas skelbia, kad paveikslas esąs vertas milijoną do-lerių ir jis JAV-se besilankantį po-piežių Joną Paulių II kvietė at-vykti ir tą paveikslą pasiimti do-vanų. Zilinskiams dideli patriotai plačiai skaito ir remia lietuvišką spaudą. Jų puošniai įtaisytoje kondominijoje yra kaip meno ga-lerija, pilna ypatingai gabiai paties Teofilio darytų gamtos nuo-traukų, gerai parinktos vietose. Jų bute rasi tokių retenybų, kaip bealkoholinis šveicarų ir vokiečių alus.

Kaimynystėje gyvena ir Pet-ras Svilas, didžiai nuosirdus ir pilnas atsiminimų, kaip jis vado-vavo melioracijos darbams Mai-ronio tėviškėje ir lygino "Jau-

nojo Lietuvoje" suminėtas vietas su Maironio tėviškės tikrove. Šia-mie rajone gyvenęs Valerijonas Balčiūnas, su žmona, pasižymėjęs mokslo srityje, gali džiaugtis me-niniais gabumais, sukūręs su po-nios talka daug nuostabių darbų iš okeano išmetamų kriauklelių.

Neseniai Pompano Beach kon-dominijoje įsikūręs laikraštinin-kas Vytautas Meškauskas, nors būdamas toliau nuo centro, gyvai seka politinį ir kultūrinį guveni-mą. Pas jį tarp išrikiuotų ant stalo žurnalų rasi ir Europos žy-mybę "Spiegel", o savo įsitaistyt-je kabelio televizijoje džiaugiasi stotimi kuri per visą parą perda-vinėja tik pasaulines naujienas su komentarais.

Marija (Prunskytė) ir dr. Mar-tinas Colemanai džiaugiasi, kad pavyko įvesti jų mažametę gabią dukrelę Aliną į katalikų parapi-nę mokyklą, gražiai įrengtą ir ge-rai vedamą. Jie neseniai buvo nu-vykę į Disney Wrlld. Netoliese jų buvo grupė linksmi besišneku-čiuojančių jaunuolių. Kai jie pasi-šalinio, Marija su daktaru atrado rankinuką, kuriame buvo arti 1300 dolerių gyvais pinigais. Ne-galėdami rasti pametusiųjų, per-davė pinigų ir rastų daiktų ky-riui. Atsišaukė viena atskridusi iš P. Amerikos. Jai buvo įduoti pi-nigai nupirkti koki-tai elektron-i-nį įtaisą ir ji buvo be galo dėkinga kad jos pamestieji šimtai pateko į sąžiningų žmonių rankas. Mari-ja imasi Pompano Beach organi-zuoti jaunas lietuvių poras.

Čia yra ir L. Bendruomenės skyrius, kurio pirmininką V. Stel-moką mačiau prigulusi prie stalo, kur gulėjo šimtas vokų su kviet-i-mais į lietuvių gegužinę vėliau rudenį. Pompano Beach yra ir viena Lietuvos Dukterų narė — Irena Zilinskienė, priklausanti Ju-no Beach skyriui. Ji geros širdies ir atsilankantiems svečiams

J. Pr.

A. + A. RIMUI KELIUOČIUI mirus,
jo žmonai Almai, dukrai Indrai, sūnams
Jonui ir Petrui, nuoširdžią užuojautą
reiškia

BOCKŲ ŠEIMA

A. + A. BRONISLAVAI ŠPAKEVIČIENEI mirus,

dukrai GRAŽINAI, žentui VYTAUTUI ŽUKAUSKAMS, ir GIMI-NEMS Amerikoje ir Lietuvoje, reiškia gilią užuojautą.

IDA IR BALYS KARAZIJAI

A. + A. RIMUI KELIUOČIUI mirus,
jo tėvams Elenai ir Alfonsui Keliuočiams,
seserims Vidai ir Živilei, skausmo valando-
je, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

BOCKŲ ŠEIMA

Mūsų kolonijose

Racine, Wis.

MUZIKOS VAKARONĖ

Rugsėjo 26 d. dainos ir giesmės puoselėtojai bei mėgėjai turėjo gerą progą pasiklausyti seniau dainuotų muzikos kūrinių. Juos kadaise atliko Sv. Kazimiero pa-rapijos choras, Racine Lietuvių choras bei kiti smulkesni vieni-tai. Dirigavo muzikas J. Grimskis. Dainos buvo įrašytos į magneti-nes juosteles, iš kurių Antanas Pi-voriūnas paruošė du rinkinius — vieną giesmių ir kitą — dainų. Juosteles atrinkti padėjo muz. J. Grimskis.

Muzikos iš praeities pasiklau-syti susirinko gražus būrys. Daly-vavo naujas Sv. Kazimiero parapi-jos klebonas kun. St. Saplis, MIC, buvęs kleb. kun. J. Kupris, MIC, buvę akompaniatorės — Regina Dičienė, Bronė Milašienė, Rima Kežemėkaitytė, buvę ir dabarti-niai choristai, jų šeimų nariai bei svečiai.

Kad skaitytojui būtų aiškiau, tenka kiek grįžti į praeitį. Sv. Kazi-miero parapija turėjo bažnytinį Sv. Cecilijos chorą. Jo pavadini-mas buvo pakeistas į Sv. Kazimie-ro parapijos chorą, kai parapijos klebonu buvo kun. V. Andriūš-ka. Apie 1951 m. pabaigę susior-ganizavo Racine Lietuvių cho-ras, kurį sutiko diriguoti iš Day-ton, Ohio, atvykęs muzikas Juo-zas Grimskis. Vėliau jis buvo pa-kviestas vadovauti ir Sv. Kazimie-ro parapijos chorui. Ilgainiui Ra-cine Lietuvių choro veikla išblė-so ir jis oficialiai nebeegzistuoja. Sv. Kazimiero parapijos choras te-beveikia. Jo pirmininku yra Vyt. Plečkaitis, dirigentu — J. Grims-kis, akompaniatorė Viktorija Kleinotaitė-Proschaka.

Vakaronėje girdėjome dainas ir giesmes, atliktas 1962 — 1972 m., laikotarpyje todėl apie kitus, anksčiau ar vėliau, veikusius muzikos vienetus nekalbėsime.

Dalyviai susikaupe išklause giesmių ir dainų rinkinių. Dau-gelis stebėjosi, kad tokie rinkiniai iš viso atsirado. Tai nuopelnas asmenų, o ypač Ant. Pivoriūno, kurie dainas ir giesmes įvairiomis progomis užrašė į juosteles.

Po dainų ir giesmių pasiklau-symo buvo užkandžiai, per ku-riuos pasidalyta mintimis, padė-kota vakaronės iniciatoriams muz. J. Grimskiui ir Ant. Pivoriūnui bei vaišių rengėjams.

Kalbėjo Step. Satkūnas, Liong. Plūra, J. Grimskis, Ant. Pivoriū-nas ir kt.

Po užkandžių dar buvo iškla-usytos ir rinkinį įrašytos Sv. Onos Mišios, kurias Sv. Kazimiero para-

Vokiečių knyga apie lietuvių ir gen. Plechavičių

Vokiečių žurnalas "Spiegel" davė kelias ištraukas iš išleistos Heiber knygos: "Brief an und von Himmler" — Deutsche Verlag Anstalt, kur liečia lietuvių ir gen. Plechavičių.

SS Oberguppenführer Ernst Kaltenbrunner, Šefas des Reichssi-cherheitshauptamtes, 1943 m. rug-sėjo 8 d. išleido įsaką:

"Aš esu už tai, kad uždraudi-mas lytinių santykių estams ir latviams ir su jais būtų panaikin-tas. Aš įsakau, kad draudimas lie-tuviams ir lietuviams ir toliau bū-tų laikomas. Lietuviai yra tokia tauta, kuri blogai elgiasi ir turi tokį žemą rasinį lygį, jog šito drau-dimo panaikinti negalima" (Lais-vas vertimas).

Prisiminę 1943 metus, mes vo-kiečių akimis blogai elgėmės, nes nesilaikėme jų įsakymų, nestojo-

pijos choras giedodavo Sv. Kazi-miero bažnyčioje, Racine, Wis., ir vieną kartą giedodavo Sv. Baltrami-jaus bažnyčioje, Waukegan, Ill.

Po programos dalyviai skirstė-si namo patenkinti išgirdę balsus iš praeities, dėkingi rinkinių pa-ruošėjams bei vakaronės rengė-jams už kultūringai ir draugiškai praleistą šeštadienio vakarą.

Jurgis Milas

me į SS dalinius, organizavome pagrindžio veiklą ir neįsijungėme į jų vadinamosios Naujosios Eu-ropos kūrimą. Žinoma, kad SS ra-sei netikome ir nenorėjome tikti. Kaltenbrunner buvo rusų pakar-tas 1947 m.

SS brigados generolas Kurt Hintze, policijos vadas Lietuvoje, gavo tokį įsakymą (1944 m. gegu-žės 11 d.) iš Himlerio:

"Iš SS generolo Jekeln Rygoje (rusai jį pakorė 1946 m. Rygoje) patyriau, kad tamsta girtuokliai su lietuvių generolu Plecha-vičiumi iki 2 val. ryto ir pagal sla-viską paprotį, degtinės stikluks daužėte į sieną.

Atrodė, kad tamsta per daug girtuokliauji ir dėl to įsakau totaliai negerti iki 1944 galo.

Gen. Plechavičius tada vykdė savo misiją, atsisakydamas vokie-čiams tarnauti ir sudaryti lietuvių karių dalinius.

Si knyga yra dr. Vyt. Jatulio bibliotekoje. Ji atidengia daug paslapčių iš vokiečių SS veiklos.

V. K.

Poetai kaip paukščiai, jie gie-da savo genealogijos medyje. Ir juo poetai tvirtina laikosi savo genealogijos medžio, tuo jų gies-mė tikresnė.

Zanas Kokto

Brangiai motinai Lietuvoje mirus,
BRONĖ NAINIENĖ,
ADELĖ BINGELIENĖ,
jų šeimas bei artimuosius nuoširdžiai už-
jaučiame.

DŽUGAI

A. + A. DOMICELEI ŠAULIENEI
Lietuvoje mirus,

sūnui DR. V. ŠAULIUI ir jo ŠEIMAI bei visiems ARTI-MIESEMS reiškia nuoširdžią užuojautą.

BIRUTĖ IR POVILAS ČEKŪS

Detroit, Michigan

A. + A. BRONISLAVAI ŠPAKEVIČIENEI
mirus, reiškia gilią užuojautą dukterims GRAŽINAI ŽUKAUSKIENEI su vyru, REGINAI GRUBLAUSKIE-NEI su šeima, DANUTEI SVIRSKIENEI su šeima, sū-nui JULIUI su šeima ir kitiems giminėms.

KAZYS PABEDINSKAS
IRENA IR JONAS PABEDINSKAI
BIRUTĖ IR LEONAS PABEDINSKAI

LAND OF CROSSES

The struggle for religious freedom in Lithuania, 1939 - 1978

by MICHAEL BOURDEAUX, M.A., B.D.

Printed in England 1979, 339 pages. Price — including shipping and handling \$8.95.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629
Illinois gyventojai dar pridėda 48 ct. valstijos mokesčio.

GAUTAS NEDIDELIS KIEKIS PARDAVIMUI ISTORINIO IR KARINIO TURINIO LEIDINIŲ:

1. Suomų - Sovietų karas (1939 - 1940) P. Zilys. 172 psl. ... \$1.75
2. Praeities Pabros. V. Biržiška. 352 psl. Kieti viršeliai ... \$2.00
3. Vaidevutis. Z. Raulinaitis. 64 psl. \$1.00
4. Galindai prieš Romą. Z. Raulinaitis 80 psl. \$1.25
5. 5 Pėstininkų DLK Kęstučio pulko kovos ties Seinai 1920 metais. Kazys Skirpa. 124 psl. \$1.25
6. Apuolės užpuolimas. Z. Raulinaitis. 100 psl. \$1.25
7. Kelias į Lietuvos Nepriklausomybės atstatymą. Jonas Puzinas. 96 psl. \$1.25
8. Žygis į Lietuvą. Peter Suchenwirt. 36 psl. \$1.25
9. Karaliaus Mindaugo pulkas. J. Variakojis. 120 psl. \$1.75
10. Hunų žygis į Prūsus. Z. Raulinaitis. 32 psl. \$1.00
11. 1410 metų karas su kryžiuočiais ir Žalgirio mūšis. O. Urbonas. 94 psl. \$1.25
12. Prieš Vikingų audrą. Z. Raulinaitis. 72 psl. \$1.25

Visas kartu užsakant, kainuoja 20 dol. su persiuntimu.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd St., Chicago, IL 60629
Illinois gyventojai dar pridėda 85 ct. valstijos mokesčio.

DRAUGAS, trečiadienis, 1981 m. spalio mėn. 7 d.

5

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Gar-bės Pirmininkui

A. + A. STASIUI BARZDUKUI
mirus, nuoširdžią ir gilią užuojautą reiškia-me visai Jo šeimai ir artimiesiems.

JAV LB TARYBA

PADĖKA

Mūsų brangiam ir neužmirštamam vyrui, tėvui, ir seneiui

A. + A. ARTURUI JUOZUI ŠILIMUI

šių metų rugpjūčio 30 d. mirus, reiškia nuoširdžią padėką vi-siems mus užjaučusiems ir gedusiems mūsų skausmo valandose žodžiu, raštu ar per spaudą.

Dėkojame kun. Steven Semenario atkalbėjusiam maldas prie karsto koplyčioje ir kapinėse.

Dėkojame Cape Codo Lietuvių Bendruomenei už prisijustas gėles ir gausų dalyvavimą laidojime, jos pirmininkui p. Vladui Zidžiūnui, o taip pat Bostoniškiam p. Povilui Zickui ir p. Irenai Manomaitie-nei už tartus atsisveikinimo žodžius, kuriuose buvo prisimintas ve-lionio gyvenimo išeitas kelias ir darbai.

Ypatingą padėką reiškia p. Adelei Mickunienei, p. Savickienei, Dr. Snieškenei, Dr. Snieškai, P. B. Biručiams ir visiems kitiems lankiusiems velionį dar jo ligoje namuose, visiems lankiusiems pa-sarvotą koplyčioje ir palydėjusiems į kapus paskutinę jo žemiškoj kelią.

Esame dėkingos visiems aukojusiems už velionio sielą sv. Mi-sioms ir jo atminimui Tautos Fondui.

Dėkojame laidojimų direktoriui už jo nuoširdų patarnavimą, o taip pat nešiusiems karstą į velionio amžiną poilsio vietą.

Likusios giliame nuliūdime:

žmona ADA ir dukrė LILJA su ŠEIMA

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

1410 So. 50th Av., Cicero

Tel. 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

JURGIS F. RUDMIN

3319 SO. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-1138-39

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNOS

2424 W. 69th STREET

11028 Southwest Highway, Palos Hills, Ill.

Tel. RRepublic 7-1213

Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS

4348 SO. CALIFORNIA AVE.

Tel. LAfayette 3-3572

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET

Tel. YArds 7-1911

VASAITIS - BUTKUS

1446 SO. 50th AVE., CICERO, ILL.

Tel. Olympic 2-1003

CHARLES STASUKAITIS

Gordon Funeral Home

1729 S. HALSTED STREET

Tel. 226-1344

APLINK MUS

× Prof. dr. Vytautas Vardys buvo pakviestas kaip specialistas anglų ir vokiečių surengto konferencijoje svarstyti Pabaltijo kraštų reikalus Miunsteryje. Be jo, iš lietuvių dar dalyvavo dr. Albertas Gerutis iš Šveicarijos, buvo ir dar keli, suprantą lietuviškai. Konferencijoje buvo apie 20 žmonių, įvairiais aspektais nagrinėjantį Pabaltijo padėtį. Klaidas teko atitaisyti lietuviams. Po to turėjo paskaitas Monterey, Calif., apie disidentizmą Pabaltij. Aplankęs artimuosius Chicagoje, jis dabar jau vėl skaito paskaitas Oklahomos universitete.

× Dr. A. Razma, Lietuvių Fondo iniciatorius ir vadovybės narys, raštu kreipėsi į visus Lietuvių Fondo narius, pranešdamas, kad Chicagoje "Margučio" patalpose yra įsteigtas Lietuvių Fondo Krejito kooperatyvas. Tai nauja lietuviška bankinė įstaiga. Lietuvių Fondo nariai kviečiami stoti kooperatyvo nariais, nes įsteigtas kredito kooperatyvas yra naudingas fondo nariams ir visiems lietuviams.

× Jadvyga Rutkienė po sunkios operacijos guli ligoninėje ir pamažu sveiksta gydytojų, seserų ir dukterų šeimų prižiūrima.

× Beverly Shores Lietuvių klubo rengiamas tradicinis rudens balius įvyks spalio 10 d., 7 v. v. gražioje Red Lantern Inn salėje. Dainuos solistė Bronė Beržanskienė, gros Ažuolo Stelmoko orkestras. Dėl rezervacijų skambinti pirm. inf. Valerijui Radziui 219 — 872-2729. Laimingas svečias gaus dovaną prof. dail. Arvydo Algimino meno kūrinių. (pr.)

× Lietuvių Tautiniai namai mini nuosavų patalpų (6422 S. Kedzie Ave., Chicagoje), 10-čio sukaktį. Šia proga tose patalpose, šią vasarą naujai dekoruotose, rengiama vakarienė spalio 10 dieną 7-tą valandą vakaro, į kurią kviečiami visi lietuviai, išskirtinai LTN nariai, rėmėjai ir jų šeimos bei artimieji. Vakariene, trumpa jumoristinė programa, šokių muzika ir gera nuotaika — 12,50 dol. asm. Svečiai registruojami: tel. 737-1697 (pas Z. Visockienę) arba 471-0881 (pas Modestus). (pr.)

× Alice's Restorane, 4506 W. 63rd St., tel. 284-9495, kasdien gaunamas liet. maistas (cepelinai, koldūnai, balandėliai, t.t.). Pirmamui užsakymai išsinešimui. Atdara kasdien nuo 5:30 val. ryto iki 8 val. vak., šeštadienį iki 2 val. popiet. Sekmadienį uždaryta.

× Dail. Vytauto Igno grafikos darbų paroda vyks nuo spalio 6 iki 25 d. Galerijoje, 744 N. Wells Street, Chicagoje. Parodos atidarymas įvyks spalio 9 d. (pr.)

× Šv. Kazimiero Paminklų dirbtuvė, priešais kapinių, Vilmas Nelsonas savininkas, patarnauja lietuviams virš 60 metų. Atdara kasdien nuo 8 v. r. iki 5 v. v. Esame toje pačioje vietoje 81-ri metai, t. y. trečioji karta tame patalpyne. Adr. 3914 W. 111th St., tel. 233-6335. (sk.)

× Neprigirdintiems — Ne-mokamai klausia patikrinama penktadieniais nuo 10 v. r. iki 4 val. popiet, adr.: 3042 W. 63 St., Chicago, Ill. Tel. 776-3188. Parduodami ir taisomi visų firmų klausos aparatai. Baterijos už puse kainos. Zenith firmos ausiniai aparatai. Robert Stensland & Associates, 950 Lake St., Oak Park, Ill. Atdara tik pirmadienį, ketvirtadienį ir šeštadienį. Tel. 848-7125. (sk.)

× "Draugo" renginių komitetas kviečiamas į susirinkimą spalio 9 d., penktadienį, 7 val. vakare Marijonų vienuolyno svetainėje prie "Draugo". Susirinkime bus pateikta pereito "Draugo" banketo - koncerto apyskaita ir aptarta tolimesnė veikla. Visi komiteto nariai kviečiami atsilankyti.

× IV Mokslo ir kūrybos simpoziumo metu Chicagoje lapkričio 25-28 d. vyks įvairių parodų, renginių bei posėdžių. Organizacinio komiteto renginių globėjos yra Irena Kerelienė, Stasė Labanauskienė ir Valė Plepienė. Penktadienio vakare, lapkričio 27 d., vyks literatūros vakaras, kuriame bus "Raganiaus" pristatymas, o šeštadienį, lapkričio 28 d., vyks iškilmingasis Simpoziumo balius.

× Šv. Kryžiaus ligoninė, minėdama "Gyvybės išlikimo" savaitę, yra pakvietusi kun. Charles Fanelli, Chicagos arkivyskupijos "Už gyvybę" sąjūdžio vadovą, atlaikyti šv. Mišias ir pasakyti pamokslą. Jis pamaldas koplyčioje turės spalio 9 d., penktadienį, 11:30 val. ryto.

× Solistė Marytė Bizinkauskaitė lapkričio 7 d. specialiai atvyksta iš Bostono ir L. Fondo vakarų bankete atliks meninę programą. Inašus siųsti ir bilietus į banketą įsigyti galima dabar L. Fondo raštinėje kiekvieną darbo dieną. (pr.)

× Lietuvių Bendruomenės C. cero Apylinkės valdyba maloniai kviečia visus atsilankyti į jų rengiamą tradicinį Rudens balį, spalio mėn. 10 d., 7 val. vak. Šv. Antano parapijos salėje, 1510 S. 49th St., Cicero. Programoje: vakariene, meninė dailis, šokiai, gros L. Bichnevičiaus orkestras. (pr.)

× "Margučio" radijo 50 metų veikimo sukaktuvių puota rengiama spalio 24 d. Jaunimo centre. Bus speciali programa. Šokiams gros Neo-Lithuania orkestras. Visi kviečiami dalyvauti. Vietos rezervuojamos "Margučio" raštinėje, telef. 476-2242 ir kreipiantis į renginio komiteto narę, Reginą Kuciūnienę, telef. 778-0358. (pr.)

× Dėngiamie ir taisomie visų rūšių stogus. Už savo darbą garantuojame ir esame apdrausti. Skambinkite Arvydui Kleiui tel. 434-9655 arba 757-1717. (sk.)

× Prieškalėdiniams išpardavimas — 10% iki 50% nuolaida. Pasinaudokite šia proga įsigyti vertingų daiktų sau ir kalėdinį dovanų savo mylimiems. Turime didį pasirinkimą Lia-doro, Dresdeno ir Norman Rockwell porcelano figūrėlių; Anri medžio drožinių; puikų "pewter" (cino) dirbinių ir figūrų; importuoto kristalo; muzikinių dėžučių; idomių žaisliukų vaikams; puošnių orientališkų daiktų; gražių šilkinių gėlių ir daug kit. Raziše nuostabiai gražių ir nepaprastų deimantinių ir kitų egzotiškų brangakmenių žiedų ir papuošalų. Taip pat 14 karatų auksu itališkų grandinėlių, "charms", auskarų. Įvairiausių gintaro papuošalų, ametisto, koralų, perlų ir kit. karolių. Dabar pats laikas pasirinkti tinkamų gražių brangenybių sau arba savo mylimam asmeniui dovanų Kalėdų šventėms. Avalon Galerija, 4243 Archer Ave. (tarp Sacramento ir Whipple), Chicago, Ill. Telef. 247-6060. Per šį išpardavimą, kuris vyks nuo spalio 1 iki 10 d., atdara kiekvieną dieną.

Dalė ir Romas Daukai, sav. (sk.)

× Vaziuojam į Sunny Hills, Florida, SPALIO 10 DIENA SPALIO 30 DIENA Suinteresuoti kreipkitės į Marių Klei tel. 737-1717. (sk.)

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBESE

— Antano Masionio, JAV LB tarybos nario, laiško redakcijai sąžinės kalinio doc. Vyta. Skuodžio klausimu išspausdino Paterono, New Jersey, katalikų vyskupijos savitrašius "The Beacon" rugpjūčio 13 d. laidoje. Savo laiške A. Masionis detaliai paminėjo V. Skuodžio veiklą, ginant lietuvių tikinčiųjų teises, supažindino su LKB Kronikoje paskelbtomis nuteisimo aplinkybėmis ir apeliavo į laikraščio skaitytojus Skuodžio gelbėjimui kontaktuoti valstybės departamentą ir kongreso narius.

— JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos narys Rimas Česonis, prez. J. Carterio paskyrimu buvęs JAV visuomenės atstovu Madrido konferencijoje, rugsėjo 17 d. atstovavo JAV LB-nei Helsinkio komisijos pirmininko kongr. Dante Fascell sukvietame nevaldinių organizacijų informaciniame pasitarime. Šiame Washingtono vykusiam posėdyje pagrindinis kalbėtojas buvo JAV delegacijos Madrido ko-pirmininkas dr. Max Kampelman. Ilgesnio pranešimo rėmuose jis išdėstė JAV — Sov. Sąjungos interesų skirtumus panašios rūšies konferencijose, išskėlė sunkumus, su kuriais susidūrta Madrido konferencijos metu, bei svarbą ir toliau JAV-bėms puoselėti žmogaus teisių klausimą. Pasitarime taip pat dalyvavo senatoriai C. Pell ir J. Heinz, kongresmanai D. Fascell, E. Levitas, M. Fenwick. Dabartinis metu R. Česonis remia kongr. J. Florio kandidatūrą į New Jersey valstijos gubernatorių ir valstijos demokratų platformos komisijai yra pristatęs sąrašą lietuviams svarbių klausimų.

— JAV LB Vidurio Vakarų apygardos pirmininkas Kazys Laukaitis ir sekretorė Agnė Katališkė kontaktavo JAV kongresmaną John N. Erlenborn sovietų įkalinto doc. Vyta. Skuodžio reikalui. Į kongresmano pasitarimą valstybės departamente laišku atsakė valstybės sekretoriaus padėjėjas R. Fairbanks. Paminėjęs, kas JAV-bių yra daroma Skuodžiui pagalbėti, Fairbanks nusiskundė Sov. Sąjungos oficialiu nusistatymu, jog tai esąs sovietų "vidaus reikalas".

— JAV LB Vidurio Vakarų apygardos pirmininkas Kazys Laukaitis ir sekretorė Agnė Katališkė kontaktavo JAV kongresmaną John N. Erlenborn sovietų įkalinto doc. Vyta. Skuodžio reikalui. Į kongresmano pasitarimą valstybės departamente laišku atsakė valstybės sekretoriaus padėjėjas R. Fairbanks. Paminėjęs, kas JAV-bių yra daroma Skuodžiui pagalbėti, Fairbanks nusiskundė Sov. Sąjungos oficialiu nusistatymu, jog tai esąs sovietų "vidaus reikalas".

— JAV LB Vidurio Vakarų apygardos pirmininkas Kazys Laukaitis ir sekretorė Agnė Katališkė kontaktavo JAV kongresmaną John N. Erlenborn sovietų įkalinto doc. Vyta. Skuodžio reikalui. Į kongresmano pasitarimą valstybės departamente laišku atsakė valstybės sekretoriaus padėjėjas R. Fairbanks. Paminėjęs, kas JAV-bių yra daroma Skuodžiui pagalbėti, Fairbanks nusiskundė Sov. Sąjungos oficialiu nusistatymu, jog tai esąs sovietų "vidaus reikalas".

× Marius Sakas, Warren, Mich., gražindamas laimėjimų bilietų šakneles, atsiuntė 16 dol. auką. Labai ačiū.

× Marija Paškovienė, Chicago, Ill., rašo: "Santaros šviesos federacijos vardu siunčiu 20 dol. auką "Draugo" dienraščiui". Labai ačiū už lietuviško žodžio vertinimą.

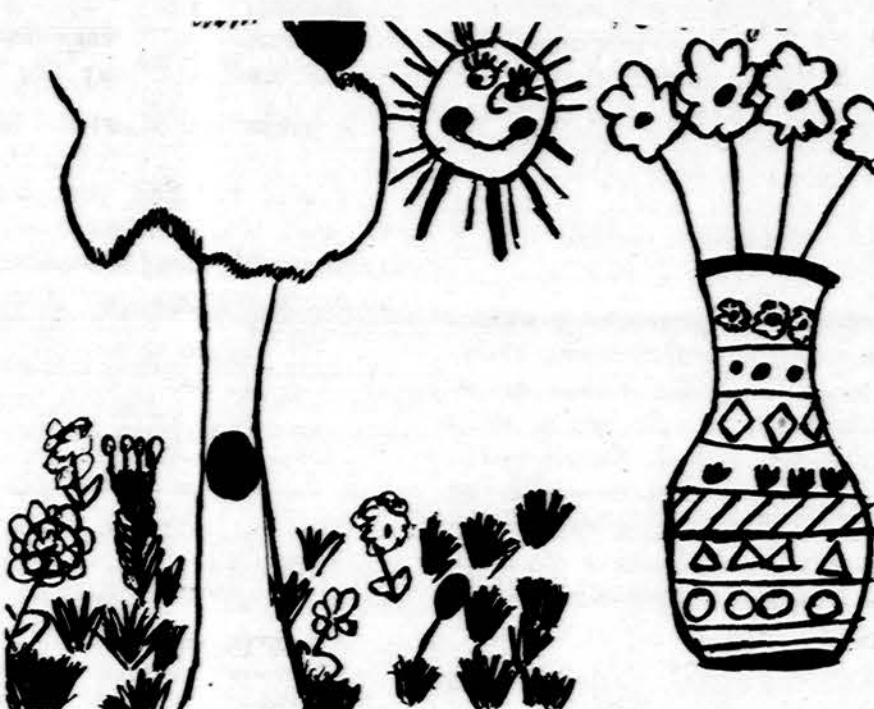
× Tradiciniame LB Lemonto apylinkės Rudens balijuje pasiūlytas Lemonto apylinkės jaunimo teatras. Šokiams gros nuotaikingas Neo-Lithuanų orkestras. Bilius ruošiamas United Laborers salėje, 12 West Ogden Avenue, Westmont. Status reikia rezervuoti pas Modestą Jakaitį. Bilius vyks spalio 31 dieną.

× Dail. Br. Murino dailės paroda atidaroma spalio 9 d., 7 val. vak. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre. Parodą globoja Chicagos Dantų Gydytojų draugija. Paroda bus atdara: penktad. 7 v. v. — 9 v. v., šešt. ir sekm. 11 v. r. — 9 v. v. Visuomenės kviečiama parodą apsilankyti. (pr.)

× Už mokykl. a. a. Vladą Mišūną, minint jo 4 metų mirties sukaktį, šv. Mišios bus atnaujamos spalio mėn. 9 d., 8:30 val. ryto Tėvų Jėzuitų koplyčioje, ir 7 val. ryto Tėvų Marijonų koplyčioje. Šeima prašo prisiminti velionį savo maldose. (pr.)

Redaguoja J. Placius. Modifikuoti siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Piešė Rima Iešmantaitė. Dainava.

PLASTAKĖLĖ

Žiūrėu aš pro langą, Skraido plastakėlė. O, vargeli mano! Juk jau čia ruduo! Krenta jau lapeliai, Svyrų jau gėlės, Kaip ilgai gyvensi, Plastakėlė, tu? Šiandien dar saulutė Apšilaušius šviečia, O rytoj gal vėjai Debesis vaikys. Kurgi prisiglaus, Vargšė plastakėlė, Jei šalna šių naktį Ziedus nurašys?

M. Merkevičius

RUDENS DIENOS

Ruduo man yra pats gražiausias metų laikas. Vaikai pradeda eiti į mokyklas, ūkininkai skina vaisius nuo medžių ir renka daržoves, pavasarį pasodin-tas. Taip pat galima eiti ir pagrybauti. Paukščiai skrenda į šiltesnius kraštus. Nors būna vėsesnių ir lietingų dienų, bet medžių lapams pasipuošus įvairiomis spalvomis, pasirodo pats rudens grožis. Jis neilgai pasilieka. Lapai krinta ant žemės, žmonės juos nugrėbia nuo šaligatvių. Gamta jau ruošiasi žiemai.

Rima Zavytė,

Toronto "Maironio" lit. m-las mokinė. Kanada. "Mūsų Pasaulis".

MOKYKLĖ

Mokykloje vaikai išmoka visokių dalykų. Aš jau moku skaityti ir rašyti lietuviškai ir angliskai. Vakaraus ar ruošiu užduotas pamokas. Mokykloje aš su daugiais susitinku. Mokykloje mes negalim daug žaisti, nes turim mokytojų.

Erika Weliczko,

Marquette Parko lit. mokyklos mokinė

GEGUTĖ BE NAMŲ

(Atpasakojimas)

Kai Dievas sutvėrė žvėris ir paukščius, jis kiekvienam paskyrė vietą gyventi. Gandriui teko aukštas medis; antims ir žąsims — vanduo; pėmpėi — kupstynas, strazdui, varnai, žylėi ir dūdučiui — miškai; šarkai — karklynas; pečiūnėi, kurap-kai — krūmai; žvirbliai — pa-stogė ir t. t. Visi paukščiai apsi-gyveno skirtingose vietose, tik viena gegutė prieštavo:

— Aukštas medis — drėgnas; kupstynas — liūdnas; dirvonas — kietas; pastogė tvanki... Aš norėčiau gyventi, kur būtų šilta, linksma, nepavojinga... Dievas supykė ir tarė gegu-tei: — Kad taip, tai ir gyvenk

Tėvynės ZVAIGŽDUTĖ

Išleistas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyriaus

kais žaidžiame futbolą ir beis-bolą.

Vytas Apanavičius, Clevelando šv. Kazimiero lit. mokyklos mokinys.

KODEL LAPAI KRENTA

Seniai, labai seniai, kai Lietuva buvo beveik visa giriomis apaugusi, gyveno vyras, vardu Lapmedis su savo žmona. Jis mylėjo gamtą. Vieną naktį Lapmedis negalėjo užmigti. Visai apmąstęs, bet nesisekė. Taip būdavo jam beveik kiekvieną naktį. Einant senyn, Lapmedžio sveikata nusilpo.

Kas vakarą abu su žmona kalbėdavosi. Vieną naktį žmona supykusi tarė vyrui "Šėšš...". Tada Lapmedžio akys šiek tiek prisimerkė. Kai pabūdavo, vėl kalbėdavo. Žmona vėl sakydavo "Šėšš...".

Pagaliam Lapmedžiui pasisek-davo užmigti. Vėl viskas buvo gerai. Staiga mirė jo žmona. Ką dabar Lapmedžiui daryti? Ji negalėjo jam sakyti "Šėšš...".

Miškas sužinojo apie Lapmedžio nelaimę. Keli medžiai nu-metė savo lapus reikdami jam užuojautą. Lapmedis išgirdo "Šėšš...". Jis, girdėdamas lapų šlamėjimą, galėjo miegoti. Dėl tos priežasties medžiai meta sa-vo lapus.

Teresė Krištopaitytė, Lemonto "Maironio" lit. m-las mokinė. "Gintaro šalis".

BLYNAS

Vienas vyras važiuavo trauki-niu. Vienoje didelėje stotyje traukiny susistojo penkiolikai minučių. Vyras nuėjo į stoties restoraną užvalgyti. Netrukus ateina padavėjas ir klausia ko nori.

— Aš noriu blyną ir pieno sti-klinę.

Netrukus ateina padavėjas su pieno stikline.

— Aš atnešiu blyną greitai, — sako padavėjas.

— Aš skubu į traukinį, kaip ilgai? — paklausė vyras.

— Jūsų blynas nebus ilgas, tik apvalus, — paaiškino pa-da-vėjas ir nuėjo.

PUSRYČIAI

Mama paruošė vaikams pusryčius. Jiems bevalgant, vyres-nysis brolis paklausė brolių ir seserų:

— Pasakykite man, kokių dviejų dalykų negalima valgyti pusryčiams?

— Priešpiečių ir vakarienės, — paaiškino berniukas.

GALVOSUKIŲ SPRENDŽIJAMS

Spalio mėnesį prasideda galvosūkių sezonas. Galvosūkių bus įvairių, sunkesnių ir lengvesnių. Vyresniems tiks sunkes-ni, jaunesniems — lengvesni. Visi gali spręsti visus galvosūkius. Galvosūkių konkurse gali dalyvauti tik iki 16 metų amžiaus. Kas surinks daugiausia taškų, tas gaus daugiau pinigų. O gaus daugiau tie, kurie visus galvosūkius spręs. Premijos bus išmokamos pavasarį. Spręsti gali ir visi gyvenantieji. Atsa-kymus galima bus siųsti vieno mėnesio laikotarpy. Pvz., šie galvosūkių išspausdinti spalio mėn. 7 d. Atsakymus redaktorius turi gauti ne vėliau lapkričio mėn. 3 dienos. Vėliau gauti ne-bus užskaitomi. Arčiau gyve-nantieji gali greičiau atsųsti. Siųsdami atsakymus, žymėkite galvosūkių numerį. Tad visi į-darba!

Redaktorius

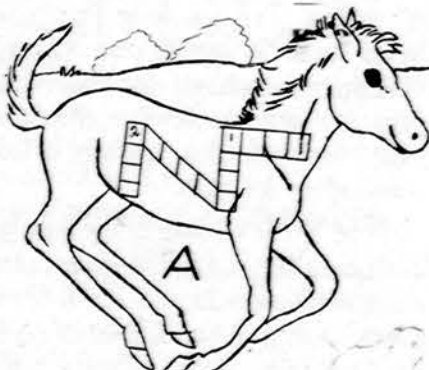
GALVOSŪKIS NR. 1

Žemiau nupieštą asotį reikia dviem tiesiais piūviais perpiauti į tris dalis taip, kad iš tų dalių būtų galima sudaryti kvadratinės formos figūrą. (10 taškų).

GALVOSŪKIS NR. 2

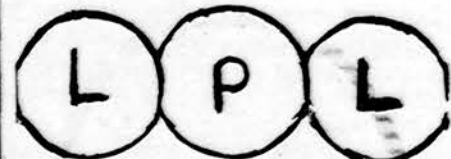
Cia viskas prasideda su raide A. Pirmiausia parašykite šio gyvulio pavadinimą. Gyvulio vi-duryje yra langeliai. Nr. 1 ir 2 skersai ir žemyn įrašykite dail-tavardžius, kurie prasideda rai-de A. Piešinėję nuspalkinkite. (5 taškai).

GALVOSŪKIS NR. 3

Padėkite ant stalo tris vieno cento monetetas. Pirmoji ir trečioji moneteta su Lincoln at-vaizdu, o vidurinioji su pamink-lu. (Žiūrėkite brėžinį).

Reikės atlikti tris judesius, kiekvieno judesiu apversti po dvi monetetas. Paskutinį judesį atliks, viršuje turės būti tik pa-minklai, Linkolnai apačioje. (5 taškai).

GALVOSŪKIS NR. 4

Cia yra parašyta 4 žodžių pa-tarlė. Parašytos tik balsės, prie balses patys sugalvokite ir brūkšnelių vietoje įrašykite. (10 taškų).

Mo-i-o-
Mu-i-a-
S-i-e-u
Te-i-a-

GALVOSŪKIS NR. 5

Įrodykite pavyzdžiais, kad kiekvienas žodis, kurio pirmoji raidė nosinė "i", prasideda prieš-dėliu.

Ar gali būti žodžių, kurie pra-sideda nosine "i" ir tas "i" ne-būtų priešdėlis? (5 taškai).

*

TAUTOSAKA

Ten velniai vaikus vedžioja (Klaipėda). Kalbama apie ne-švarius, apsilaidusius žmones.